

MÄNNISKAN I KOSMOS

Den franske paleontologen Pierre Teilhard de Chardin (1881—1955) blev världskänd som en av utforskarna av människosläktets förhistoria. Men allra mest känd och beundrad blev han genom sin världsåskådningsbok "Fenomenet människan", som han skrev 1938—1940 men som trycktes först efter

hans död år 1955. Den katolska kyrkan, som han tillhörde som jesuitpräst, gav honom aldrig tillåtelse att utge boken.

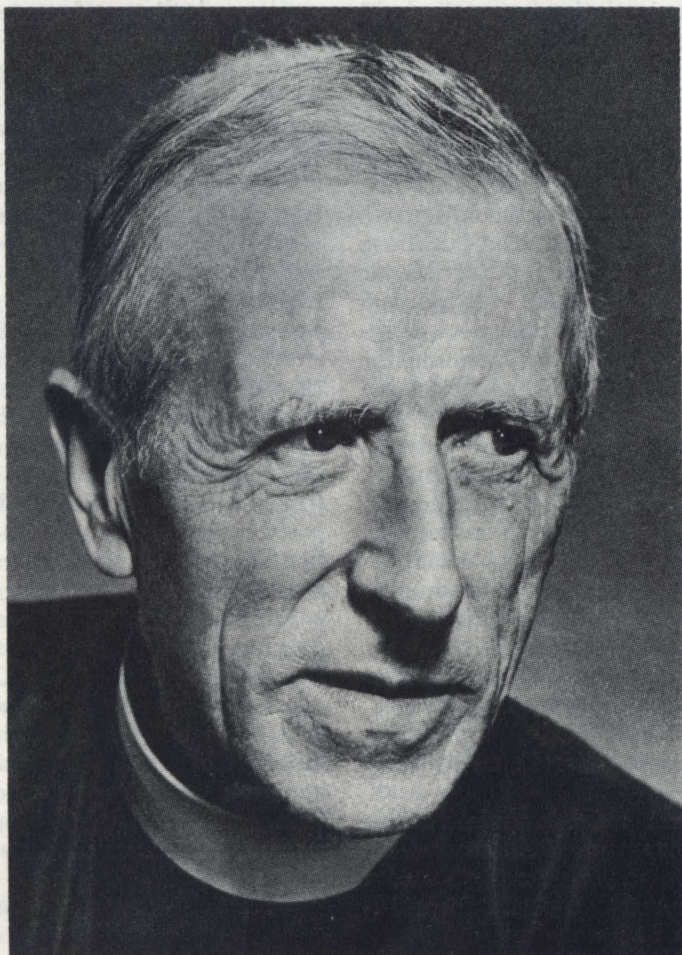
I "Fenomenet människan" hade Teilhard provat att beskriva en vetenskapligt riktig kosmologi för moderna människor. Det var en intellektuell vision av människan och

kosmos, och den väckte omedelbart stor uppmärksamhet; många sökande själar sögs in i det andliga vinddraget efter den bortgångne tänkaren-vetenskapsmannen, och det uppstod en Teilhard-rörelse med spridning i flera länder. Nu tycks denna rörelse i det närmaste ha dött ut — men i England utkommer t. ex. en tidskrift, The Teilhard Review, som utges två gånger årligen av The Teilhard Centre for the Future of Man.

Teilhard beskriver sitt arbete som **fenomenologi** — ett objektivt studium av de fenomen som utgör världen. Av alla fenomenen är människan det mest häpnadsväckande, storslagna och betydelsefulla. Hon är en del av det totala fenomenet, universum, men säger oss mer om livet i kosmos än något annat, eftersom hon är det högst utvecklade fenomenet vi känner till.

Teilhards metod är att iakttä fenomenen utan försök till metafysiska eller andra förklaringar — bara se vad som sker. Men att "se" betyder för honom inte bara att beskriva fenomenen utan även att se "på djupet" — att "försöka se mer och bättre", som han uttrycker det, för att få större förståelse av kosmos och människan.

Människan är en naturföreteelse bland andra och äger släktskap med den övriga naturen. Biologiskt har hon uppstått ur den materia, det urstoff, som universum är gjort av, såsom ett fenomen bland andra men med ytterst komplicerad form. Människan är ingenting "för sig" i kosmos utan ingår som en sig ständigt förändrande del i en kosmisk utvecklingsprocess mot allt

Pierre Teilhard de Chardin.

högre och mer komplicerade former. Universum växer — och människan ingår i detta dynamiska växande.

Evolutionen kan indelas i tre steg: före-liv, liv, tanke (materia, liv, människa). Människan är det hittills högsta kända steget i utvecklingen, och hon är evolutionens centrala fenomen, dess medelpunkt — ty endast hos henne har förmågan till reflexion utbildats. — Hon kommer ur det förflutna och undermänskliga och går in i framtiden och det supermänskliga.

Teilhard ser alla fenomen som psyko-fysiska. Han anser att eftersom världsstoffet på en punkt — nämligen hos människan — har ett inre ansikte, måste det med nödvändighet ha en **dubbelsidig struktur** — det finns överallt en tingens inre sida som sträcker sig lika långt som deras yttre. Det är inte bara fråga om materia utan andematerialia, varvid det inre och det yttre utgör två sidor av samma sak. Den inre sidan kallar Teilhard "medvetande", och han avser då psykiska processer i vidaste mening, alltifrån rudimentära former till människans högsta tänkande.

Medvetande har, tänker han sig, inte börjat vid någon punkt i utvecklingen, utan det har alltid funnits där, även hos materiens urformer. Men hos de pre-vitala formerna tänker han sig det inte som något sammanhängande "skikt" av ande utan punktvis fördelat i mycket små delar — en inre motsvarighet till de små atomer som materien är uppbyggd av.

Under evolutionens förlopp blir fenomenens yttre former alltmer komplexa och samtidigt växer deras inre. Ju större komplexitet, desto "mera" psyke — det är en universell lag. De högre formerna av medvetande synes direkt bero av dessa formers högre materiella komplexitet, d. v. s. de är rikare sammanfattade, finare utbildade än de lägre formerna.

Teilhard är varken materialist eller spiritualist. Han "ser" att det inre och det yttre motsvarar varandra och är beroende av varandra. En sida av detta beroende kan illustreras med den enkla sanningen att "för att kunna tänka måste man äta". Hjärnan utgör den materiella grunden för tänkandet; hjärnan måste ha fysisk energi för att kunna fungera. Födan omvandlas delvis till energi, och denna energi är av biologisk art. Men utan den förlamas eller avstannar den inre aktivi-

teten, tänkandet.

Utvecklingen har en bestämd riktning. Fenomenen kan inte förklaras enbart genom att de mest livsdugliga överlever och genom någon mekanisk anpassning till miljöns krav. Det är inte yttre krafter som avgör evolutionens förlopp utan inre, psykiska, krafter. Utvecklingen går från rudimentära mot högre former av medvetande. Hjärnan och nervsystemet förbättras undan för undan under växande processen, varvid medvetandet vidgas och fördjupas i relation därtill. Och medvetandet är inget bifenomen till den biologiska utvecklingen, utan det är själva kärnan, det meningsfulla, i processen. Medvetandets utveckling är nyckeln till förståelse av hela evolutionen.

Teilhard frågar sig om det inte är så att egenskaper och tendenser hos arterna tar sig yttre uttryck så att t. ex. rovdjurets rovdjurssjäl gör att arten utvecklar skarpare tänder och vassare klor — och inte tvärtom. Ja — psykiska krafter tar sig yttre, materiella uttryck — medvetande kläds i kött och blod. Allt som sker är en enda stor förgrening av psykiskt liv, som letar sig fram genom formernas värld. "Livets historia är ingenting annat än en i morfologi klädd strävan efter medvetande."

Hos de olika djurarterna utvecklas olika karakteristiska egenskaper: elefanten får långa betar, girafferna långa ben och lång hals etc. Men hos en gren av utvecklingsträdet, de s. k. primaterna, utbildas hjärnan speciellt och "det börjar hetta av medvetande". — "Men på ett alldeles bestämt område i däggdjurens mitt, där det nu uppstår hjärnor, kraftigare än några som naturen förut byggt, börjar det skifta i rött. Och mitt inne i denna zon lyser redan en glödande punkt. En strimma av morgonrodnad. Vi skall inte förlora den ur sikte. Under årtusenden har den sakta stigit under horisonten, tills nu en flamma slår upp på en exakt lokaliserad punkt. Tanken är född!"

Ur biosfären har tanken evolveerat in i noosfären, tankens sfär, människoriket. Världsalltet har tagit ett stort steg framåt, en ny epok har inträtt.

Det är en reflekterande varelse som stigit fram på världsscenen, en varelse som upplever sig själv som en medelpunkt för alla föreställningar och förnimmelser, ett jag.

"I verkligheten är det en helt ny värld som föds. Abstraktion, logik,

ett överlagt val mellan olika möjligheter, uppfinningar, matematik, konst, beräkningar av rum och tid, kärlekens oro och drömmar... Alla dessa former av inre liv är ingenting annat än jäsningar i denna nybildade medelpunkt..."

Men utvecklingen har inte stagnerat med människans tillblivelse. Människan är ett dynamiskt fenomen, och hennes fortsatta utveckling är en nödvändig del av evolutionsförloppet. I och med att hon får en alltmer dominerande hjärna, beskriver hennes andliga kapacitet en uppåtgående kurva mot ett supermedvetande, där människan är mycket "mer", vet mer, förmår mer.

Slutligen, resonerar Teilhard, måste evolutionen utmynna i ett högsta medvetande — och här kommer han fram till det kanske märkligaste i sin fenomenologi: **punkt Omega**.

Avsnitten om Omega är inte klart avfattade, men det förefaller som om Omega skall ses som kosmos medelpunkt i rummet och även i tiden som evolutionens början och tillika dess slut. Det är det Absoluta, den aktiverande drivkraften bakom fenomenen. Däri sammanstrålar slutligen fenomenvärldens alla former, där samlas "mängden av vara". Jaget skall en gång sjunka in i Omega, det fulländade medvetandet, men inte upplösas där — ty där accentueras dess eget djup, där finner det sin individuella identitet bevarad och förstärkt. Uppgåendet i det högre, i Omega, innebär inte ett utmynnande i ett diffust tillstånd utan i stället hyperreflexion, hyperpersonalisering. "Hur skulle det annars kunna magasinera våra vinningar, som alla sker inom reflexionens område?" Teilhard menar att i Omega fördjupas det personliga, jaget, där förstärks till fulländning alla medvetandets positiva egenskaper — medvetandet har blivit så mycket "mera" att det nått oändlig kvalitet.

Punkt Omega är alla medvetandecentras övercentrum. Ytterst sammanlöper alla centra i Omega — och det gäller såväl rummet som tiden. Omega äger oinskränkt vara, det kan ej utplånas av tidens och rummets sammanstörtande krafter. Men det är ingenting opersonligt och konturlöst utan i stället det personligas fulländning, det absoluta jaget. **Punkt Omega är Gud**.

(Forts på sid. 11)

Nils-Olof Jacobson

DEN HELIGA SVAMPEN

I Alf Ahlbergs fina artikel "Kris-tus — myt eller verklighet?" i Sökaren 7/71 nämns en bok av J. M. Allegro, "The Sacred Mushroom and the Cross". Boken behandlar bl. a. den magiska kult som på Jesu tid ägnades vissa svampar, främst den röda flugsvampen **Amanita muscaria**. Artikeln fick mig att plocka fram och läsa en bok som på okänt sätt har hamnat i min bokhylla. Den heter också **The Sacred Mushroom** med undertiteln "Key to the Door of Eternity" och är skriven av den för Sökarens läsare inte okände amerikanske läkaren och forskaren Andrija Puharich.* Det är samme läkare som har undersökt José Arigos psykiska operationer, se Sökaren 6/71. Puharich berättar här om ett märkligt händelseförlopp som han bevittnade och deltog i under några år i mitten av 50-talet. Jag ska försöka återge några av huvudpunkterna.

Det började i juni 1954, när Puharich var inkallad militärläkare. En väninna i New York, Alice Bouverie, hade den 16 juni besök av en ung holländsk skulptör, Harry Stone, som ansågs vara medial. Han hade under besöket hos henne spontant och oväntat gått i djup trans. Under transen yttrade han några fraser på ett okänt språk, som A. B. skrev ner så ljudenligt hon kunde. Stone tecknade också en svamp och talade (på engelska) om droger från denna svamp som användes för att "ta personer ur sig själva när de inte kunde bära sin smärta". Men han ritade också en rad andra figurer som liknade egyptiska hieroglyfer.

Puharich tog materialet till en egyptolog, som bara kunde bekräfta att tecknen verkligen var hieroglyfer (några av dem mycket gamla och ovanliga) och att de nedskrivna fraserna också hade mening som egyptiska ord. Från juni 1954 till september 1956 producerade Harry Stone i en rad spontana transer sammanlagt 49 meddelanden med hieroglyfer samt 36 talade fraser som skrevs ner ljudenligt och kunde översättas av egyptologer. Puharich ansåg sig efter långa undersökningar kunna utesluta att Harry Stone hade någon som helst

medveten eller "normal" kunskap om gammalegyptiska. Ingen som var närvarande vid transerna kände till detta antika språk; det kunde alltså inte heller vara fråga om vanlig telepati.

Men nu kommer det intressanta: Under transerna manifesterade sig en personlighet som kallade sig Ra Ho Tep. Han gav upplysningar om sitt liv i det gamla Egypten. Dessutom visade han ett påtagligt intresse för svampar. Han beskrev i teckningar och text en viss svamp som hade underbara egenskaper, den kunde bl. a. få människor ut ur deras kroppar. Puharich kunde av teckningar och beskrivning identifiera svampen just som röd flugsvamp, **Amanita muscaria**. Han kände inte till något om denna svamp och hade över huvud inte intresserat sig för gamla svampkulter. Svampen var också mycket ovanlig i staten Maine där Puharich bodde. Under flera år hade man faktiskt inte funnit ett enda exemplar av svampen i Maine. Men på natten 4 juli 1955 gick Alice Bouverie spontant i trans (första och enda gången) och beskrev under transen ett visst litet skogsparti nära Puharichs bostad där **Amanita muscaria** skulle finnas. Nästa dag fann man också där ett enda exemplar av svampen, och senare under sommaren fann Puharich och hans familj åtskilliga.

"I augusti 1955 skulle Harry ge en uppvisning i telepati för Aldous Huxley. Mitt i demonstrationen gled Harry spontant in i djup trans. I det ögonblicket trodde jag att han hade förstört min lilla prydliga laboratedemonstration. Men i Aldous och min närvaro började han en dramatisk demonstration med teckenspråk, vars mening denna gång var helt klar. Ra Ho Tep-personligheten insisterade att få den gyllene svampen. Jag kunde inte motstå denna enträgna begäran, jag måste gå och hämta en av mina dyrbara gyllene svampar. Jag tog den till laboratoriet och placerade den framför Harry, som var i djup trans. Ra Ho Tep blev extatisk över den. Nu såg jag för första gången den hemliga proceduren när svampen användes. Harry tog själv av svampen och lade på tungan och hjäs-

san, med rituella rörelser." Harry blev snabbt påtagligt påverkad av svampen, som berusad. Innan Puharich gav honom en injektion motgift fick han honom dock att försöka klärvoajensexperiment, som gick ut på att utan synens hjälp para ihop tio par olika bilder. Bilderna var monterade på kuber som fanns under en skärm, och monterade så att känslan inte gav någon ledtråd. "Jag bönföll honom att göra ett försök. Hans händer fumlade över kuber under en minut. Han tycktes inte kunna få sina händer att följa sin vilja. Jag befälde honom i skarp ton att börja försöket. Han tog sig samman och gjorde hela parningen av de tio paren på omkring tre sekunder. Jag tog bort skärmen och såg förbluffad att han hade gjort tio korrekta parningar... den slumpmässiga sannolikheten för detta är en på en miljon."

Samtidigt med dessa händelser lärde Puharich känna en man, Gordon Wasson, vars hustru 25 år tidigare höll på att skriva en rysk kokbok. "När han läste hennes manus noterade han några hänvisningar till svampar och föreslog att de skulle förklaras i en fotnot. Hans hustru, liksom alla goda hustrur, satte honom i arbete med att skriva denna fotnot. Han blev snart så invecklad i fotnoten om svampar att den efter 25 år hade vuxit till två tjocka volymer." Wasson hade 1953 i Huautla, Mexiko, upptäckt att en hemlig svampkult fortfarande praktiserades i denna avlägsna del av landet. Men den svamp som användes där och som Wasson "upptäckte" var inte flugsvamp utan **Psilocybe mexicana**. Dess verk-samma substans gav till skillnad från flugsvampens upphov till hallucinationer. Den fick senare namnet **psilocybin** och är känd som en av de s. k. psykedeliska eller hallucinogena drogerna, besläktad med LSD och meskalin.

Puharich fann i litteraturen vittnesbörd om svampkulter sedan urminnes tider i många olika kulturer. Han gjorde försök med **Amanita muscaria** på normala och mediala personer. Precis som Ra Ho Tep

(Forts. på sid. 20)

EN AMERIKANSK KULTURREVOLUTION?

"The Greening of America"... en amerikansk topp-bestseller, som åstadkommit åtskillig debatt i USA med dels beundrande uppskattning, dels skarp kritik — kanske en den unga generationens moraliska inspirationsbok...? Författaren är en lärare i juridik vid Yale University, Charles A. Reich, född 1928. Boken handlar om "ett nytt medvetande" i Amerika och de ungas revolution genom förändring i tänkesätt och livsstil. Den utgavs först 1970 och därefter i juni i år som pocket.

Det är en pratsam bok för att inte säga tjatig. Orden trillar om varandra på sidorna i nya kombinationer utan att något väsentligt nytt tankeinnehåll egentligen tillkommer. Men boken är "stor" i sin bärande idé och möjligen betydelsefull. Reich hävdar att det kommit ett nytt medvetande i det amerikanska samhället genom en stor del av ungdomen. De unga skapar en ny och levande folkkultur, som är vänlig, mänsklig, livsbejakande och vacker med nya kläder, ny musik, nytt förhållande till människorna och den egna "karriären". Det nya medvetandet, som innebär ett avståndstagande från det gamla, konstlade, sterila samhället, där de unga känt sig som främlingar, sprider sig med förvånande snabbhet, och vissa förändringar i samhällets struktur har redan börjat märkas som en följd därav.

Det nya medvetandet började komma till synes i mitten av 1960-talet, t. ex. i San Francisco, och tog sig bl. a. uttryck i en ny ungdomens folkmusik. Först skedde det hos ett fåtal människor, sedan hos fler och fler, mirakulöst som blommor i en stenöken. Det nya kom oväntat. Ingen kunde förutse det, varken sociologerna eller FBI, knappast heller någon annan av den äldre generationen.

Reich säger att om det nya medvetandets historia skulle skrivas, så skulle man finna dess första uttryck hos exceptionella, känsliga och plågade människor, bl. a. konstnärer, som finns i alla samhällen och alla tider. Thoreau, James Joyce, Wallace Stevens och Salinger är sådana människor. Men kanske har tonåringar alltid haft något av det nya medvetandet, fastän det normalt snabbt har bleknat bort.

Blomsterbarn...

Bland studenterna kom det nya att spridas till alla kategorier, intellektuella, atleter, älskare av konst, litteratur eller motorcyklar.

"Förvandlingen" blir allt vanligare bland dagens unga. Vad som händer kan vara detta: Under några få månaders förlopp sker en förändring med en student som först tycks konventionell på alla sätt: han ändrar sitt hår, sina kläder, sina vanor, sina intressen, sin politiska attityd, sitt förhållande till andra människor — kort sagt hela sitt sätt att vara. Han har "gått över" till det nya medvetandet. Förändringen är slående. Den kortklippte, hårt arbetande studenten som föraktar radikaler och hippies kan själv bli en sådan häpnadsväckande snabbt.

Men Reich påpekar att det nya

medvetandet inte innebär en fullständig brytning med det gamla. Äldre värderingar existerar fortfarande tillsammans med det nya tänkesättet, och alla uttryck för det nya finns inte hos en och samma individ. Men det finns en gemensam "ton" där.

Och de nya tankarna, oppositionen mot det gamla Amerika, är inget tillfälligt fenomen, inte bara en ungdomens naturliga lust att motsätta sig de äldres värderingar, utan mycket mer djupgående och kommer att finnas kvar hos de unga, när dessa lämnat skolornas friare liv och fått arbetande uppgifter i samhället. Det är fråga om en nödvändig och oundviklig förändring, som till slut kommer att omfatta alla amerikaner. Det är nya

begrepp om vad det innebär att vara människa.

Det "gamla Amerika" exploaterar människan, förnekar henne frihet och rätt till självförverkligande, förstör själens liv och skapar människorna till kuggar i ett stort maskineri, där varje kugge har en uppgift utan djupare mening för honom själv. Det "gamla medvetandet" har skapat en miljö som är främmande för människans natur. Det nya medvetandet innebär en människans pånyttfödelse. Det är en ny människotyp som nu stiger fram med värderingar som kommer att spridas och bestå därför att de är överlägsna de gamla. Det nya stiger upp ur det människoovänliga samhälle som tagit form med industrialiseringen, mekaniseringen, materialismen, kapitalismen, våldet, orättvisorna, ensamheten. Den gamla tidens människor med bister karriäruppsyn efterföljs av den nya generationens folk med mjuka anletsdrag och en vänlig attityd till människorna. Det nya sättet att leva kommer att skapa ett samhälle där kärlek, respekt och gemensamt sökande efter visdom ersätter konkurrensen och söndringen och där individen i frihet kan förverkliga sig själv, vara sann mot sig själv.

Det nya medvetandet uppstår hos ungdomar av alla kategorier. Men missnöjet med samhället och den egna arbetssituationen är inte begränsat till den nya generationen. De flesta äldre hatar sitt arbete — men har undergivet funnit sig i sin belägenhet. Många av de äldre accepterar det nya medvetandet och följer efter de unga, de som har vägrat att finna sig i ett otillfredsställande samhälles dominans över dem och som har haft en vision av ett bättre och rikare liv. För dessa unga är inte en tillvaro under psykisk press i fabriker, kontorslokaler och kanske en eländig död eller lemlästning i ett orättfärdigt krig en acceptabel framtid. De revolterar och skapar en egen sub-kultur, en egen livsstil.

Det är det nya medvetandet, förklarar Reich, som skall ge människorna möjlighet att överleva i en värld, där hotet om total förintelse hänger över oss alla, och som skall frigöra människorna från maskinernas valde och ge dem möjlighet att härska över maskinerna. En förändring av den politiska strukturen kommer att ske, inte genom revolutionära ingrepp utan som en naturlig följd av det nya medvetandet.

Hur skall man beskriva detta nya

medvetande? Ja, det finns i olika former hos olika personer, men bl. a. följande: Man sätter individen i centrum — samhällets krav kommer i andra hand: "jag sjunger sången om mig själv". Men detta innebär ingen egoism utan samtidigt ett erkännande av andras rättigheter att vara sig själva. Människorna är bröder, förkunnar det nya medvetandet. De avvikande tolereras och ingår i gemenskapen. Människorna värderas inte efter sina prestationer utan var och en betraktas som unik och värdefull i sig. Man ogillar meritokratin och ser samhället som en enhet, där alla tillhör samma familj. Inom det nya medvetandet finns inga "tuffa" människor — men känsliga, leende.

Den s. k. hippiekulturen är bara en del av ett mer omfattande skeende, och de ungas bruk av själsvitigade droger är en del av deras sökande efter ett nytt och djupare livsinnehåll, ett nytt förhållande till verkligheten, en ny människosyn.

Det nya medvetandet har fötts ur ett sjukt samhälle som opposition mot krig, våld och konkurrensmen-

talitet för frihet och självförverkligande.

Som svensk utan ingående kännedom om det amerikanska samhället i dag ställer man sig frågande till Reichs upphaussning av ungdomen. Att något nytt håller på att bli till kan man se, men har det ett så genuint positivt värde? Är inte också våld, hållningslöshet, omoral, bruk av farliga droger delar av samma bild? Och är inte musiken, dräkterna m.m. hos dessa människor ofta något primitivt och fult?

Men Reich lever i Amerika och verkar som lärare bland ungdomen. Han förklarar att det är hans elever som inspirerat honom att skriva boken, att den är deras bok. Men den är nog mera en kärleksförklaring än en objektiv analys — fast kan innehålla andlig dynamik mycket mer än en saklig, korrekt undersökning skulle ha gjort.

Vi hoppas att Reich har rätt i sin beskrivning av ungdomens nya medvetande och i sina förhoppningar. (Boken har nyligen utkommit på svenska med titeln "Mot en ny värld".)

LSD och DÖDEN

Om hur psyk-drogen LSD kan hjälpa sjuka människor inför döden handlar en artikel i Harvard Theological Review nr 1, 1969. Vid Maryland Psychiatric Research Center i Baltimore, Maryland, USA, har forskare gett döende cancerpatienter LSD och funnit att i en tredjedel av fallen förändrades de sjukas attityd till döden på ett dramatiskt sätt, så att de med ro accepterade sin nära förestående bortgång.

Artikeln har rubriken "The Psychedelic Mystical Experience in the Human Encounter with Death", och dess författare heter Walter N. Pahnke.

Dr. Pahnke upplyser att man kan urskilja fem olika slag av psykedeliska upplevelser vid användning av LSD — och vilket eller vilka av dessa som en person får erfara beror på drogmängden men även i hög grad på hans egen personlighet, hans livs historia, hans inställning till LSD-experimentet, förväntningarna och sinnesstämningen samt inte minst på den omgivning i vilken experimentet äger rum.

De fem psykedeliska typerna:

1. En psykotisk upplevelse med intensiva känslor av fruktan intill panik med förvirring, paranoidea misstankar eller storhetsidéer, ånger, samvetsqual, depression och ensamhet.

2. En psykodynamisk upplevelse där material från det omedvetna dramatiskt stiger upp i medvetandet. Det är fråga om en avreaktions- och reningsprocess, där personen subjektivt återupplever händelser ur det förflutna eller en symbolisk gestaltning av viktiga konflikter.

3. En kognitiv upplevelse som kännetecknas av förbluffande klart medvetande. Problem kan ses ur ett nytt perspektiv, och inre sammanhang klarnar. Skapande-upplevelsen kan ha något gemensamt med detta slag av psykedelisk erfarenhet.

4. En estetisk upplevelse, som utmärks av en intensifiering och förändring av sinnesintrycken: ljud kan "ses", föremål som blommor och stenar tycks pulsera och vara "levande", vanliga föremål synes uppfylla av stor skönhet, musiken blir intensivare och djupare, och det

förekommer visioner av vackra färger, invecklade geometriska mönster, arkitektoniska former, landskap m.m.

5. Den värdefullaste typen av psykedelisk upplevelse är en transcendental, kosmisk och mystisk erfarenhet — och den är identisk med spontana mystiska upplevelser som har omtalats från nästan alla kulturer och religioner på jorden, där mystiker har upplevt att de i illumination fått verklig kunskap om den yttersta verkligheten. Den drogpa-verkade personen får en förnimmel-se av kosmisk enhet, hans vanliga jagkänsla bleknar bort, men medvetande och minnen finns ändå kvar.

Han erfar att han är en del av något mycket större än han själv — kanske tycker han att "allt är ett", att han har del i allt som existerar, t. ex. föremål, människor, universum. Han befinner sig bortom begrepp som det förflutna, det närvarande och framtiden och även bortom det vanliga tredimensionella rummet i ett evigt och oändligt var. Glädje, välsignelse, frid och kärlek upplevs i en överväldigande intensitet. Båvan, vördnad och ödmjukhet fyller hans medvetande. Varat är heligt. — När upplevelsen till slut har bleknat bort, finns ändå kvar positiva förändringar i attityden till det egna jaget, människor-

na, livet och döden.

Det kan finnas element av alla dessa typer av psykedelisk upplevelse under ett och samma försök, men den mystiska upplevelsen (5) är den mest sällsynta och förekommer endast hos 25—50 procent av personerna.

Dr. Pahnke skriver att LSD-medicineringen bör föregås av 8—10 timmars intensiv psykoterapi. Vid försöken på Sinai Hospital i Baltimore har man gjort allt som varit möjligt för att förbereda patienterna på ett sådant sätt att den mystiska psykedeliska upplevelsen skulle inträffa.

Behandlingen ges med medgivande av patienten och dennes närmas-te anhöriga, som alla också informeras om syftet med den och om de tänkbara riskerna. Men riskerna är inte stora, när medicineringen sker under överinseende av kunnig personal, förklarar Pahnke. Patienterna får veta att LSD inte botar deras sjukdom men kan ge dem en ökad inre styrka.

Efter några dagars förberedelse får patienten LSD i ett privat sjukrum, prytt med blommor och föremål som har mening för honom. Den terapeut som har arbetat med patienten och en sjuksköterska är närvarande under de 10—12 timmar som LSD-upplevelsen varar.

Dr. Pahnke omtalar att man gjort LSD-experiment på 17 döende cancerpatienter.*) Några vetenskapliga slutsatser kan ännu inte dras (1968) men de vunna erfarenheterna tyder på att LSD kan komma att få stor betydelse i samband med psykoterapi för döende patienter. Och ingen av försökspersonerna tycks ha tagit någon som helst skada. Ungefär en tredjedel av dem fick knappast någon hjälp alls, en tredjedel fick viss hjälp och en tredjedel erhöll hjälp på ett dramatiskt sätt. Mest hjälpta blev de som hade den mystiska psykedeliska upplevelsen. Dessa människors fruktan, oro och depression minskade och de kände större frid och lugn. I några fall minskade också behovet av smärtstillande medel, eftersom patienterna fick större förmåga att uthärda den kroppsliga smärtan.

Vad beror det nu på att en psykedelisk mystisk upplevelse kan vara själsstärkande för en del av de döende? Pahnke menar att det djupt i varje människas inre finns out-

nyttjade resurser av kärlek, glädje och frid. Den mystiska upplevelsen öppnar kanalerna till dessa inre krafter, varvid också negativa känslor av förtvivlan och fruktan minskas. Men det allra mest anmärkningsvärda är att patienternas dödsfruktan minskar eller upphör. Den positiva sinnesstämningen kan vara mer en följd av än en orsak till förändringen i attityden till döden. Experimenten visar att dessa positiva känslor frigörs allra bäst när personen fullständigt hänger sig åt upplevelsen att han inte längre är bara "jag" utan upplever en jag-transcendens, som ofta förnims som ett ögonblick av död och nyfödelse. Patienten blir intensivt medveten om fullständigt nya dimensioner av kunskap, som han förut saknat erfarenhet av. Han inser nu att det är mer med det mänskliga medvetandet än vi vanligen föreställer oss — att det inte är begränsat till dess normala vidd utan omfattar mycket mera. Det kan vara som om en slöja lyfts bort — och liv och död kan betraktas ur ett helt nytt perspektiv. Patienten kan möta det okända med en känsla av självförtroende och säkerhet. En patient undrade efter en LSD-upplevelse hur han hade kunnat vara så orolig för döden, vilken nu framstod för honom som bara ett nytt steg i livsprocessen. Andra förklarar lugnt att de är redo, när tiden att dö är inne.

Dr. Pahnke nämner William James tanke att hjärnan är ett filter för medvetandet och släpper igenom endast en del av det större allmedvetandet (the Vaster Consciousness of Reality). Men under vissa omständigheter skulle det vara möjligt att få erfarenhet av en större del av allmedvetandet. Det är Pahnkes uppfattning att uttalanden som LSD-patienter gör, stöder denna idé om hjärnan som ett filter för ett större medvetande. Patienterna har erfärut allmedvetandet som ett evigt nu bortom tid och rum.

Men hur förhåller sig det individuella medvetandet till allmedvetandet? Dr. Pahnke skriver: "När personen har förlorat sin individualitet under den mystiska upplevelsen och blivit en del av en Verklighet Större-än-själv, blir paradoxalt nog en del av självvetet kvar för att bevara upplevelsen i minnet. Bland det som fruktas mest i samband med människans död är att den personligt individuella existensen och minnet för alltid skall försvinna. Men sedan en person har gått igenom jagets död i den mys-

tiska upplevelsen, har han ändå kvar tillräckligt med själv-medvetande så att åtminstone en del av det individuella minnet inte har gått förlorat. Som jämförelse tycks förlusten av andra av individualitetens attribut, såsom kroppens förnimmelser och personliga ego-presentationer, inte vara alltför viktiga. Det åtminstone antyds att personer som upplevt mystiskt medvetande inte tycker att de har 'förlorat' någonting av avgörande betydelse — ett vanligt uttalande är faktiskt att de har 'kommit hem' och återfått det rätta perspektivet."

Red:s kommentar.

En fråga som ligger nära till hands i samband med dessa mystiska psykedeliska upplevelser av allmedvetande och eliminerad dödsfruktan är denna: är människan odödlig? Upplevelserna tycks ju visa att det mänskliga medvetandet kan "förstöras" och uppleva långt mer än vad hjärnan normalt tillåter. Mystikern känner sig vara "ett med allt". Kanske individen vid döden finner sin rätta identitet: upplever att han är en mycket större andlig varelse än han kunnat tro, att hans jag naturligt omfattar en mycket stor del av universum — kanske världssalltet i dess helhet? Dödens problem förblir olöst — men man kan instämma i vad Walter Pahnke säger i avslutningen av sin artikel att den psykedeliska mystiska upplevelsen kan bereda oss för att möta dödens ögonblick med en känsla av ett äventyr. — Det finns i varje fall ingen orsak till nattsvart pessimism inför dödens gåta.

*) Kvantitativt mer omfattande LSD-experiment har utförts av andra läkare och forskare, t. ex. vid Spring Grove State Hospital i Baltimore.

UFO OCKULTISM ESP

Engelskspråkig litteratur.

700 titlar lagerföres varav 200 i pocket.

Rekvirera våra boklistor!

EDISTA postorderbokhandel
Box 4003, 180 10 ENEBYBERG

Evans-Wentz:

Tibetan Book of the Dead	16:25 (h)
Tibetan Book of the Great Liberation	14:75 (h)
Tibetan Yoga and Secret Doctrines	16:25 (h)

B. T. Spalding:

Life and Teaching of the Masters of the Far East (I—V)	113:75 (b)
--	------------

INSPIRATION

VIA TVÅ KONSTNÄRSTEMPERAMENT

Inte ens i de största begåvningarnas vardag skapas idel stora konstverk. Papperskorgen slukar hela romaner; dukar av medelmåttig eller undermålig kvalitet övermålas. Mästerverket, den stora inspirationens barn, är sällsynt även i mästartarnas värld. Det finns otaliga vittnesbörd om att inspirationen når den utvalde oväntat och överraskande som ett andens oförklarliga under. De stora mästerverken har näppeligen tillkommit utan avgörande förstärkning från undermedvetna källflöden. Många diktare har också själva intygat att de skrivit sina bästa arbeten liksom i trans.

Här skall erinras om plötsliga inspirativa blixtnedslag hos två konstnärer — den ena en sunt balanserad natur, den andre brusten och vid det irreparabla sammanbrottets brant.

I

En fransk dam, m:me Burnat-Provins, författarinna och konstnärinna, har haft några märkliga psykiska upplevelser. Den ödesdigra hösten 1914 då mobiliseringsklockorna ljöd över Europa, tyckte hon plötsligt att en kaskad av namn träffade hennes öra och kände samtidigt en oemotståndlig lust att skriva. Detta tillstånd varade till slutet av oktober. Då hörde hon en dag namnet Cingola och såg ett hiskligt vidunder gastkrama världen, och hon kunde inte göra sig kvitt detta vidunder, förrän hon återgivit det i bild, vilket skedde mycket snabbt. Sedan störtade sig synerna formligen över henne (hon har räknat 48 på en och en halv timme) och hon gjorde en lång rad porträtt med sällsamt karakteristiska drag. Det namn hon hör är mestadels ett fantasinamn med ett kännetecknande tillägg, t. ex. Ambrus, den Förtvivlade, Robulige, den Farliga, Turliche, den Enfaldiga. Hon varken kan eller vågar motstå impulserna att teckna dessa ansikten. På så sätt hade hon fram till 1930 skapat 1008 porträtt som återger mänskliga laster och lidelser. Själva har hon ingen bestämd åsikt om synernas ur-

sprung men säger: "I stil, i utförande och motiv har denna produktion ingen förbindelse med mitt övriga arbete som målare och dekoratör. Jag kunde inte för allt i världen teckna dem på beställning... Idén om ett undermedvetet skapande erbjuder sig själv, emedan den roll detta spelat i mitt liv är välkänd. Jag avfärdar emellertid tanken, eftersom jag har en känsla av motsatsen. Jag varken önskar eller känner mig driven att skapa dessa personer. De flesta av dem är osympatiska eller förhatliga för mig. Jag ger efter för dem, jag känner dem som en börda men kan inte vägra att teckna dem."

Ovanstående är hämtat ur den franska parapsykologiens ansedda tidskrift *Revue métapsychique*, årgång 1930, nr 4. Författarinnan väckte uppmärksamhet under 1900-talets första år med en rad böcker, bland dem *Tableaux Valaisans*, som hon själv illustrerade med påfallande talang. I hennes verksamhet var redan då det undermedvetna en notorisk faktor. Nu framträder ett helt galleri av psykologiskt differentierade typer, representerande ett tvärsnitt genom samhället, men deras mentalitet och atmosfär förefaller osympatisk och förhatlig. Konstnärinnan ritar av dem i ett tillstånd som hon själv uppfattar som ett slags besatthet. Där bakom finns ingen avsikt, ingen självsuggestion. Varje bild visar en hög grad av konkretisering. Den är färdig då den framträder och behöver endast kopieras.

II

En man som Ernst Josephson kan visserligen inte räknas till de egentliga målarmedierna, när han hade en ingående artistisk utbildning bakom sig vid sidan av ett utpräglat konstnärligt temperament. Dock förefaller hans inspiration, särskilt under sjukdomsperioden, ha varit starkt påverkad av "ockulta" inflytelser.

Redan i början av 1870-talet hade Josephson gripits av intresse för hypnos och spiritism — det låg vid

den tiden i luften som det heter — och hade inte utan framgång provat sina anlag som "magnetisör", men först under sin vistelse på Ile de Bréhat utanför Bretagne, dit han 1888 tillsammans med målarvännen Allan Österlind tagit sin tillflykt, fann denna böjelse näring genom erfarenheter, vilka Josephson själv tolkade som andemanifestationer och rena uppenbarelser. En på ön bosatt dam, m:me Dupuis, själv övertygad spiritist, inbjöd de båda vännerna att bevista hennes samkväm med gäster från andevärlden. Här om berättas tillräckligt expresse i de anteckningar av Österlind som Karl Wählin publicerat i sin stora Josephson-biografi. Redan vid den andra seansen visade det sig att Josephson otvivelaktigt var i besittning av vissa mystiska krafter. Det började knacka i bordet, det rörde sig och sköt enligt Österlinds ord i full fart mot honom.

För Josephsons del kom detta att beteckna peripetien, det dramatiska blixtnedslaget. Med en gång tog det omedvetna överhand i hans själsliv och han började måla och teckna automatiskt. "Vi tog avsked", heter det i Österlinds skildring, "och Josephson gick hem till sig. Han kom ej till middagen, och jag höll just på med att dricka mitt té då Josephson störtar in och berättar att han försökt med pennen och tecknat flera sidor. Han visade mig dem och under dem stod Bellmans namn."

Med febril iver kastade sig Josephson in i experimenten och tålde inte den ringaste kritiska motsägelser. "I stället för att komma hem till mig stannade han då flera dagar å rad hemma hos sig, där han då endast sysselsatte sig med spiritism. Men som experimenten blev allt mer och mer intressanta, fick jag själv nöje av dem, och till slut var jag själv lika hänförd av saken som han. Jag försökte även själv att skriva och satt långa stunder med pennen i handen, men utan framgång." (Karl Wählin: Ernst Josephson. En minnesteckning, del II, p.

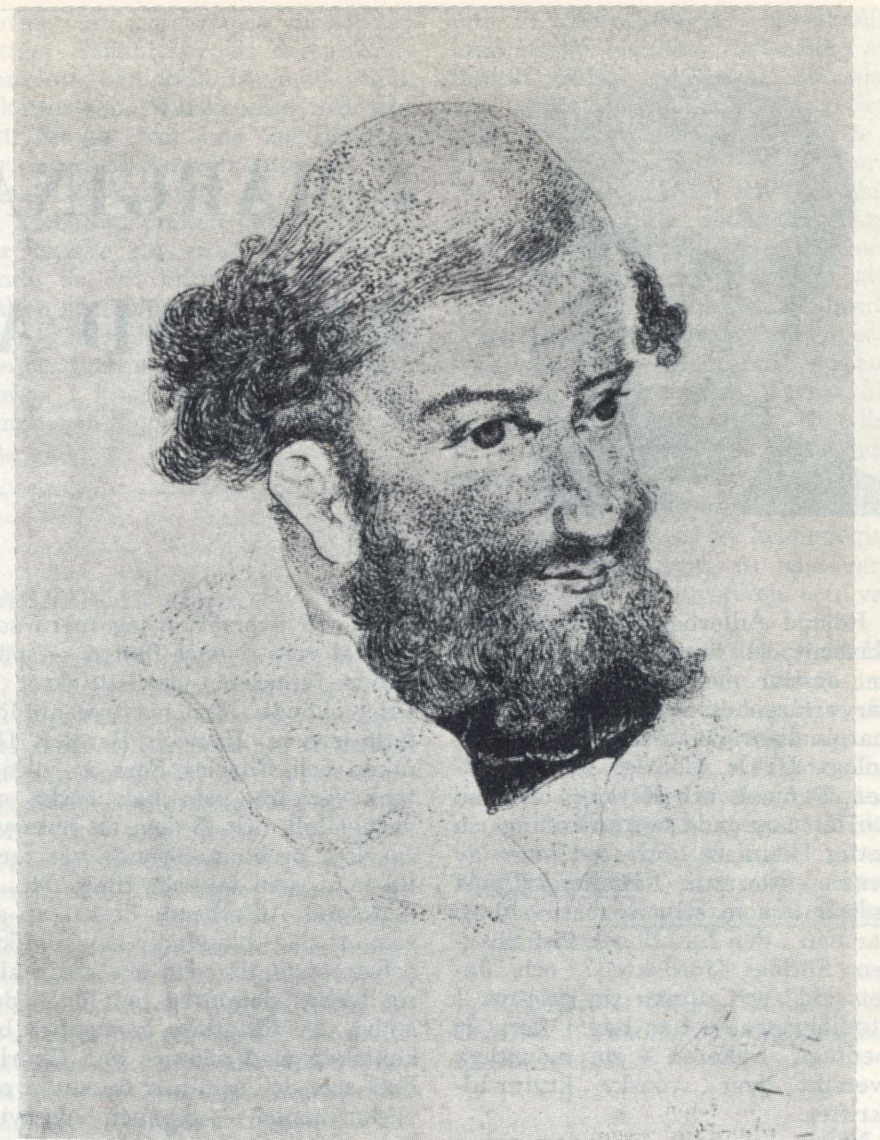
240 ff.)

Redan tidigare, då Josephson skrev sina dikter, hade han känt hur ingivelsen grep honom som en oemotståndlig makt. Det heter i ett brev till Geijerstam: "Stundom begriper jag icke, varifrån dessa sånger kommer, de springer färdiga opp under tårar och kval eller med smekande tjusning..." (Wählin, 231). Och i ett annat brev till samme adressat om drömspelet Peter Smed säger han sig stå alldeles okritisk inför denna sin skapelse — "jag vet bara att det har rullat fram som en flod och kommit ut ur mina inälvor".

Nu skrev och tecknade han dagar och nätter igenom, helt utlämnad åt de makter som behärskade hans nerv- och muskelmekanism lika väl som hans psykiska personlighet. Glömda var misslyckandena, den ekonomiska misären, alla de felslagna förhoppningarna, som kastat en förlamande slagskugga över hans tillvaro och kommit honom att tvivla på sin mission som målare. Den futila vardagens livsbild störtade samman och en ny värld öppnade sig för konstnärens överhettade fantasi, en värld av syner och övermänskliga möjligheter. Med ett slag flyttades verklighetens gränser långt in i denna andra värld, där han trodde sig sammanträffa med de stora hädangångna — Dante, Shakespeare, Milton, Swedenborg — och han signerade sina verk med avlidna mästares namn — Rafael, Michel Angelo.

Det är fastställt att Josephsons sinnessjukdom i första hand hade sin grund i ärftlig belastning. Här till kom den vitala nötningen genom striderna med akademien och kamraterna, bristande erkännande och svåra umbäranden. Under vistelsen på Bréhat var den psykiska och materiella situationen mycket påfrestande. Tidigare, efter moderns död, hade han hört knackningar i vägarna och lidit av förföljelsetidéer. Om Strindbergs likartade komplex med åtföljande ljudfenomen i vägarna finns det talrika vittnesbörd, bland annat i August Falks bok "Fem år med Strindberg".

För Josephson inledde det ockulta genombrottet en period av utomordentlig aktivitet då hans skaparglöd nådde sin måhända största hetta. Under denna tid gjorde han en mycket betydande och originell insats som konstnär. Vid Konstnärsförbundets utställning i Berlin 1910 var det huvudsakligen Josephsons arbeten från konvale-

Självporträtt av Ernst Josephson, signerat Velazquez.

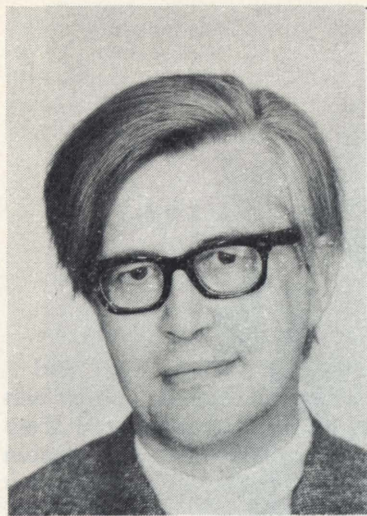
scenstiden som samlade de utländska observatörernas intresse. (Georg Pauli, Ernst Josephson, 1914, p. 66.) Erik Blomberg har betonat att bland sjukdomsteckningarna är den grupp som signerats av gamla mästare av särskilt intresse: "Bland dem finns två blad, som hör till de mest betydande i hela hans produktion. Det ena föreställer en sittande yngling, som vrider sig mot åskådaren i en mäktig rörelse — signerad Michel Angelo — den andra en ung kvinna, dragen med en spröd, nästan överjordisk linje, utan rörelse, utan skugga — signaturen är Rafaels." (Erik Blomberg: Ernst Josephson, serien Svenska konstnärer, 1945, p. 16.)

Georg Pauli nämner från denna period som "ett verk av hög och förnäm andlighet" penn-teckningen Adams skapelse och säger sammanfattande: "Vilken myllrande värld

av gestalter och situationer han framtrollar! Sällan påträffar man större fantasifullhet, rikare observationsförmåga, mera glänsande formminne."

Hela detta verk kom till stånd praktiskt taget utan förberedelse och utan att en enda dragen linje behövde ändras. Precisionen är sådan att Georg Pauli hänvisar till japanerna om man vill finna något liknande.

Det är ett mysterium att män som Fröding, Hill, Josephson och andra ännu sedan länkarna brutits med det friska sinneslivet kunnat skapa så storslagna ting att de väckt eftervärldens förundran. Även när kroppen är ett förbrukat, sjukt och pinat instrument kan den begagnas som verktyg för skapandet av stora ting. Det är anden och inte materien som gör verket.

I MARGINALEN: ROLAND ADLERBERTH

Roland Adlerberth är en kulturskribent och översättare som mycket sysslar med ting som ligger i vår erfarenhets och vårt vetandes marginalområden, såsom parapsykologi, UFOs, Charles Fort, Däniken, Pauwels och Bergier, och han har fått anseende som en kunnig och vettig kännare och bedömare av denna litteratur. Bibliotekstjänst anlitar honom som lektor — bl. a. har han i den funktionen läst Sökarens Förlags "Jordskred?" och "Jagets eld" och uttalat sig positivt. I Studiekamraten har han i flera år medtagit Sökaren i sin månatliga översikt över svenska kulturtidskrifter.

Några av hans översättningar: Dänikens två böcker samt förlagets uppföljningsbok "Var Gud astronaut?", Pauwels och Bergiers "De omöjliga möjligheternas planet"; samt Larsons förlags "Bortom här och nu" av Miller och Charles Fort-boken "Länder bortom verkligheten". Han är också redaktör för Larsons nystartade s. k. marginalserie.

Av hans tidningsartiklar har man fått intrycket av en något tuff och raljant, kanske nonchalant, attityd till "marginalia". Vad har egentligen Roland Adlerberth för slags förhållande till denna typ av litteratur — tycker han att det framför allt är spännande läsning, eller finns det ett allvarligt sökarnesse bakom?

— Ja, säger han, längst bak ligger nog ett sökande allvar. Egentligen är jag skeptisk till allt, men jag tror också att allt är möjligt. Jag översätter ju ibland böcker som jag själv inte tror på utan bara tycker det är roligt att syssla med. En del skrifter som utges för att vara fakta

läser och översätter jag mera som om det vore science fiction — spännande fantasier, tankeutflykter in i det okända. Men jag tror att författare som Pauwels/Bergier, Däniken och Charles Fort är viktiga tankeväckare, som kan ruska om vettigt folk och få dem att observera vissa problem rörande vår forntid m.m. som faktiskt finns där.

Roland Adlerberth beskriver sig som ett slags blandning av skeptiker och troende, där den ena sidan aldrig lyckas dominera helt över den andra. Av författare han stiftat bekantskap med nämner han Charles Fort som den som mer än andra påverkat honom — mannen som tvivlade på allt, även på sin egen skepsis. Men Adlerberth har en stor aptit på böcker om det utomnormala; han har kanske läst fler sådana än någon annan nu levande svensk.

Det är ju i nutiden en kraftig uppgång för ockult och liknande litteratur utomlands, bl. a. i USA, Tyskland och Frankrike; i Tyskland har t. ex. Däniken gått ut i över en miljon exemplar. Även Sverige har erfarit fenomenet.

— Världen omkring oss har blivit allt fyrkantigare, förklarar Roland Adlerberth. Allting är så prydligt och klart och vetenskapligt upplinjat för oss. Men denna ordning tillfredsställer oss inte. Vår känsla och fantasi får ingen näring. Vi har blivit som småbarn som deporterats från en lustig bakgård i ett rivningsområde med tusen spännande prång till en kal betonggryta i ett hypermodernt område med en fyrkantig sandlåda. För många är också Gud bortopererad i upplysnings- och vetenskapens kalla dissektionssalar. Men människan är ett religiöst djur, och man kan inte av-

lägsna hennes innersta behov av kontakt med något utomvärldsligt. I avkristningens tid söker sig många till en ny mystik, de drömmer om avancerade kulturer i fjärran världar, en andevärld som ger oss budskap via medier, små gröna män i månens kratrar, vampyrer i Draculas slott eller djupa hemliga sammanhang avslöjade i stjärnornas ställning i födelseögonblicket. Alla tycker vi inte om vår fyrkantiga värld. En del av oss protesterar mot att 2×2 alltid blir 4 — vi vill söka efter mystiska kryphål i den obönhörliga verkligheten, genom vilka vi ser underbara världar och en djup mening med våra liv.

— Förresten är det inte heller så säkert, tillägger Roland Adlerberth, att 2×2 verkligen alltid blir 4. Den moderna kvantfysiken har infört ett osäkerhetsbegrepp även i de s. k. exakta vetenskaperna. I själva materiens kärna flyter allting: elektronerna synes hoppa från ett ställe till ett annat utan att någonsin befinna sig på en plats däremellan. Mot den bakgrunden verkar det mer godtagbart, kanske, än förut att syssla med det spekulativa och fantastiska, med de domäner där allt synes möjligt.

— Det kan hända att en mycket hög procent av t. ex. de flygande tefaten är felbedömningar, hallucinationer, bedrägerier etc. Men i några fall kan det röra sig om verkliga farkoster från yttre rymden. — Om man hittar en enda violett ko, så har man ju därmed bevisat att det finns violetta kor... (men man måste vara beredd på att spika upp den på lagårdsdörren, för annars tror ingen på den). Det är klart att det vimlar av charlataner, bluffmakare och vilseledda

idealister inom marginalområdena. Men det hindrar alltså inte att det kan finnas äkta fenomen ("violetta kor"). Jag är t. ex. övertygad om att åtskilliga av parapsykologins företeelser är faktiska. I en del andra fall tror jag däremot att felprocenten är 100. Charles Fort tar t. ex. upp många saker som verkar helt otroliga. Han har bl. a. ur tidningarna plockat fall av varulvar och vampyrer — och sådana väsen tror jag inte existerar. Men jag har ändå i min ägo två tjocka böcker av en gammal engelsman som heter Montague Summers och som handlar om just varulvar och vampyrer med massor av fall beskrivna! Det är mycket roliga böcker...

Vad tror Roland Adlerberth att flygande tefat är för något? Jo, rymdskepp är den enklaste förklaringen, tycker han. Och någon masspsykos är det inte fråga om utan ett verkligt fenomen som ännu inte blivit utforskat.

Och kontakthistorierna?

Han är mycket skeptisk mot dem. Adamski var nog en mytoman, menar han — men understryker att han vet inget om detta — bara tror.

Tror gör också spiritualisterna...

Spiritualismen är en religion, anser Adlerberth — ingen vetenskap. "Bevisen" är inte allmängiltiga så som riktiga bevis är, vilka accepteras av vem som helst som studerar dem, utan de har en religiöst subjektiv karaktär.

— Vad har du själv för livssyn?

— Ta titeln på din egen tidning, Sökaren, så får du svaret!

— Räcker det som beskrivning?

— Ja. Men om jag motfrågar dig: är det inte den livssyn du själv har?

— Min livssyn ligger nära hinduismen och vedanta, har jag märkt.

— Jag har märkt att min ligger rätt nära buddhismen. Jag kan pricka in, alltså, vad den ligger nära, men jag kan inte beskriva någon bestämd världsförklaring som jag bekänner mig till. Jag söker vidare.

Roland Adlerberth är ett erkänt namn inom svensk kultur. Är han då inte rädd att hans myckna sysslande med "marginalia" kan äventyra hans anseende?

Han svarar att han kanske skulle ha varit rädd för tio år sedan. Men sedan Olle Holmberg skrev sin bok "Den osannolika verkligheten" har mycket av det gamla snobberiet gentemot det "övernaturliga" rensats ut.

— När en känd kulturpersonlighet skriver en bok där han säger att

han sett ett bord dansa, då förstår vettiga människor att dessa fenomen inte kan avfärdas med ytliga etiketter som "vidskepelse" och dylikt. Så jag tror inte jag behöver vara så rädd för mitt anseende numera. Och dessutom är det viktigt att acceptera tanken på att violetta kor kanske kan existera — fortfarande är det alltför många människor som blundar så fort de hör att någon spikar på lagårdsväggen. Om om tummen (= anseendet) kan hamna i kläm mellan väggen och hammaren då och då, så kan det väl inte hjälpas.

MÄNNISKAN (forts.)

Teilhards syn på människan som del i en psyko-fysisk process innebär ingenting negativt; det är inget som leder till hopplöshet. Tvärtom har han menat att med sin kosmologi stödjade den kristna lära som han själv som jesuitmunk företräder. Det är en fördjupad syn på kristendomen som han lägger fram. Uppstigandet av medvetandet från dess allra primitivaste former till supermänniskan utgör en mäktig rörelse mot fullkomning. Det är fråga om en storslagen process, där det andligas utveckling mot allt större klarhet är den egentliga innebörden. Människans storhet framstår klart i Teilhards kosmologi.

Men det är inte så att den djupare betydelsen ligger enbart i Livets evolvering. Den enskilda individens existens är inte blottad på mening. Om djuren säger Teilhard att när de dör, så dör de — men människans själ blir fri. "En och en frigör sig 'själarna' — runt omkring oss i ett jämnt utflöde, bärande med sig sitt icke meddelbara medvetandesinnehåll mot höjden." Slutligen — "på den yttersta dagen" — mynnar själarna ut i sin gemensamma konvergenspunkt: de sammanstrålar i punkt Omega, där deras individuella natur bevaras och fullkomnas.

Teilhards förklaring till att människans själ frigörs till skillnad från djurens är att när ett reflekterande medvetandecentrum (ett jag) en gång har bildats, så kan det inte längre förändras utom genom att gå djupare in i sig självt.

Det har mot Teilhard invänts att hans vision av kosmos i tid och rum

inte är genomgående vetenskaplig utan att där blandats in åtskilligt av filosofi, teologi och mystik. Ja, man kan tycka det uppenbart att den stolta deklaration som han gjorde i början av sitt arbete — att bara "se" — småningom har blandats med mera dunkla flöden i hans medvetande, att teologen i honom har trätt fram och visat sina anspråk. Det är möjligt att Teilhards resonering om punkt Omega och själarnas frigörelse innebär en anknytning till "fromma" kristna föreställningar och att dessa är alltför subjektiva för att ha bestående intresse för filosofin. Men även punkt Omega utgör en fascinerande och inspirerande del av kosmologin. Man kan inte undgå att observera släktskapen med mystiken och vedantafilosofin.

Teilhard skriver att det originella i hans kosmologi är idén "att de jordiska substansernas speciella egenskaper att alltefter graden av sin komplexitet fylla sig med mer liv, bara är ett utslag, en lokal yttring av en fundamental tendens, lika universell (och utan tvivel minst lika betydelsefull) som andra av vetenskapens redan förut identifierade tendenser..."

(Litteratur: Pierre Teilhard de Chardin: Fenomenet människan, Bonniers 1961.)

Din personliga

BIORYTM

uträknas enl. medicinalrådet dr. Wilhelm Fliess' metod, byggd på strikt vetenskapliga forskningsrön.

1. Biorytmogram eller pulsationsrytmen.
2. Högsta försäkringsskydd mot den egna mänskliga faktorn.

Ovärderligt för bl. a. varje bilförare — enl. statistiskt underlag. Begär information! H. Schubert, S:t Eriksgatan 109, Stockholm Va. Tel. 33 19 32.

MWO-healinginstrumentet och kroppsennergialstraren

demonstreras av H. Schubert, som även ger behandling (t. ex. hembesök).

Adress: S:t Eriksgatan 109, Stockholm Va. Tel. 33 19 32.

Ref. och behandling:

MARJA-KLINIKEN, Skeppargatan 11, Stockholm, tel. 08-627899.

DET INRE LIVET

Det människan djupast söker finns i inre rum, men om detta inre andliga rum blir försummat, då möter henne där en tomhet värre än rymderns.

Harry Martinson i sitt företal till operan Aniara.

Profeternas varningsrop har åter och åter varit detsamma: Vakna ur sömnen. Sök dig in till Gudsriket i ditt eget inre. "Det bud jag giver dig är icke för svårt och är icke långt borta... Nej, ordet är dig mycket nära, i din mun och i ditt hjärta, så att du kan göra därefter." Det ordet ur 5te Mosebok gäller allttjämt. Den som förmår böja sig i lydnad inför den livets lag, som står skriven i hans eget hjärta, han beträder en väg, som leder till frihet. Lagen heter ömsesidighet. Det är kärlekens lag, och den lär människan att hela livet är ett givande och ett mottagande. Den väcker henne till medvetande om sin del i ansvaret för hela mänsklighetens utveckling, hur anspråkslös hennes roll än må vara. Den som förmår leva efter denna lag, skall finna att kärleken själv blir befriaren, som förvandlar hela livet till en symfoni av kärlek, harmoni och skönhet. Det är inte bara vad vi säger och gör i det yttre, som har inflytande. Tvärtom. Vad som sker i vårt inre, våra tankar och våra känslor, har t. o. m. större inflytande på vår omgivning, ett inflytande på gott eller ont som sprider sig. Tänk då vilket ansvar vi har för vad vi skapar varje ögonblick av vårt liv. Det är först när människan blir medveten om det inre livets verklighet som hon till fullo förstår sitt ansvar. Ingen profet har utmålat vägen till det inre som lättframkomlig. Tvärtom. Den går fram över vår själviskhet, som måste bli till stoft för att vi må omvandlas till ett värdigt redskap för anden i det inre, som är alla själars ljus, alla väsens liv.

Inayat Khan talar om det inre livet som en resa, en resa som tar hela livet i anspråk och som måste förberedas väl så att man inte gång på gång tvingas tillbaka. Först och främst skulle man se till att man fullgör sina skyldigheter mot alla dem med vilka man på något sätt är förbunden. I varje förhållande finns det någonting att ge. Till somliga i form av respekt, hänsyn, tolerans, till somliga förlåtelse eller

hjälp. Det är viktigt också att man inte bär med sig grämlse och samvetsskval, aggt mot någon eller klagan över någon skada eller oförrätt som man tillfogats. Allt sådant hör denna världen till och skulle bli till en börda på den andliga vägen. "Resan är mödosam nog och bleve än svårare om man hade en börda att släpa på. Det är en väg till frihet, och för att kunna beträda vägen, som för till frihet, måste människan befria sig själv — inga band får draga henne tillbaka, inga nöjen locka henne åter."

Det inre livet är inte en resa bort från livet i världen, inte ett avståndstagande från allt vad livet i världen har att ge. Dock, vår ständiga strävan efter ekonomisk trygghet gör oss utåtriktade. Jakten efter materiell välfärd kan göra att vi förlorar den välfärd som består i att en människa funnit trygghet i sitt inre, förankring i det inre. Vad världen av i dag behöver är inte en ny religion med nya dogmer. Vad som behövs är öron att höra ropet som ljudit från alla Guds ut-sände alltifrån urminnes tider och att i människans hjärta väcka gensvar och blåsa liv i de andliga krafter som slumrar i hennes inre. Det inre livet innebär endast ett fullständigare, ett friare liv, där vi söker att befria oss från de begränsningar, som vill snärja oss på vägen mot frihetens mål. Vad som fordras på denna resa till det inre är också en barlast av jämvikt mellan huvud och hjärta, mellan verksamhet och vila, jämvikt i allt. "Tänk aldrig för ett ögonblick," säger Inayat Khan, "att de, som visa brist på jämvikt, kunna fortskrida på denna väg, i hur hög grad de än till det yttre att döma tyckas vara andligt inriktade. Det är endast de jämviktsfulla, som kunna det, de, som äro i stånd att erfara det yttre livet lika fullt och helt som det inre, som ha sin glädje i tankar lika väl som i känslor, i vila lika väl som i verksamhet. Det centrala i livet är rytm, och rytm ger jämvikt."

Inayat Khan säger också: "Det

finns intet bättre sätt att leva här i världen och samtidigt leva det inre livet än att vara sig själv till det yttre och i det inre, att ärligt och trofast verka i det kall, det arbete och den ställning man än må ha, att fullfölja sin yttre livsuppgift samvetsgrant och att samtidigt vidmakthålla det inre livets verklighet, så att det yttre livet — oavsett vad verksamhet man har — må återspegla den inre verkliggörelsen av sanningen." Ernst Moritz Arndt uttrycker något av detsamma i ordet: "En fri man är den, som gör Guds vilja och fullbordar vad som står skrivet i hans hjärta."

Vi människor ser så gärna på vår begränsning och slår oss till ro i tanke att vi ändå inte kan nå någon fullkomning. Men den människa som trots att hon är medveten om all sin begränsning aldrig ett ögonblick ger upp att sträcka sig emot fullkomligheten, aldrig ger vika för motståndet hon möter från sin egen och omvärldens begränsning, hon har säkerligen en större möjlighet att komma närmare förverkligandet. Vilhelm Ekelund prisar i "Båge och Lyra" motståndet som något positivt. "Motstånd", säger han, "är fast mark under fötterna, eld och stimulans för anden. Om livet är gott eller ont, huvudsaken är att man har fotfäste. Den som lever för att förverkliga sig själv är över smärtan. Hans själ har byggt sig ett fäste högt över livets brus, mod och vilja bär honom fjäderlätt över djupen." Vad är det som ger människosjälens styrka och mod? Är det inte det, att hon blivit medveten om den viljekraft och det mod som är själens gudomliga arvedel? För vems är makten? Vems är den goda viljan, kraften? Är den inte Guds? Har vi någonting av oss själva? Så snart människan lutar till sitt eget begränsade jag enbart, begränsas hennes förmåga. Jesus säger: Mig är given all makt i himlen och på jorden. Han säger det därför att han i sin själ förverkligat Guds makt, därför

(Forts. på sid. 20)

VARIA

INTRESSERAD MEN OBUNDEN

Ur en intervju i tidningen Hennes: "Det har sagts att Per Ragnar är övertygad spiritualist. Det stämmer inte. Han vill inte kopplas ihop med spiritismen. Det är skillnad på intresse och övertygelse. Däremot är han intresserad av parapsykologi."

Eftersom det här och var direkt påståtts att Per Ragnar är spiritualist, är han numera noga med att framhålla att så inte är fallet. Han förklarar:

— Vi lever just nu i ett intensivt utvecklingsskede, där intelligensutvecklingen lett till den allt högre tekniska nivå, varifrån vi framöver skall ha materiell frihet att utvecklas andligen. Trosförmågan hos människor degenererar, alltfler vill veta, ha fakta. Det finns i dag en växande information att ge människor om de sidor av tillvaron som hittills kallats övernaturliga eller andliga. För att som offentlig person kunna delta i livsåskådningsdebatten vill jag stå obunden av för- eningar och inramade synsätt. Jag finner det väsentligt att kunna vara med och redovisa den begynnande andliga vetenskap som håller på att etableras. Att mitt personliga grundsynsätt rymmer övertygelse om reinkarnation, karma o. s. v. förändrar inte min inställning att "stå fri".

DÄNIKEN FRI

Enligt uppgifter i schweizisk press frigavs författaren Erich von Däniken den 13 september från Regensdorffängelset, där han avtjänat ett straff för bedrägeri. Han ger sig nu ut på en föredragsturné, sägs det, som enligt planerna skall bli världsomfattande. Han arbetar också på en tredje bok. (Hans hittills utgivna skrifter är som bekant "Olösta gåtor ur mänsklighetens förflutna" och "Tillbaka till stjärnorna", båda internationella bestsellers.)

1970 förekom pressuppgifter att Däniken skulle ha suttit häktad sedan november 1968, när han i februari 1970 dömdes till 3½ års fängelse för förfalskningar och andra bedrägerier. Om de uppgifterna var riktiga, har han alltså fått sitt

straff förkortat med cirka ett halvt år.

TECKEN PÅ LIV I VÄRLDS- RYMDEN

Det har under senare tid gjorts vetenskapliga upptäckter som anses tyda på att liv är en vanlig företeelse i universum.

NASA-forskaren dr. Cyril Ponnampuruma och hans forskargrupp har undersökt en meteorit som påträffades i Kentucky, USA, 1950, och en som föll ned i Australien 1969. På båda meteoritstenarna kunde man konstatera förekomsten av likadana aminosyror, och det anses att dessa kommit med stenarna från rymden och inte häftats vid dem här på jorden. Den typ av aminosyror som man påträffat har en molekylstruktur som inte naturligt förekommer på jorden.

Forskare vid Arizonauniversitetet i USA har före Ponnampuruma undersökt Kentucky-meteoriten och kommit till samma resultat.

Att aminosyror förekommer på andra håll i universum är ett mycket viktigt konstaterande, eftersom dessa ämnen är alla levande organismers "byggstenar".

Från Kaliforniens berömda teknologiska institut har nyligen meddelats att man i interstellärt stoft funnit ett ämne, hydroxyl, som är av väsentlig betydelse för liv. Upp- täckten beskrivs som ett tydligt tecken på en kemisk evolution i den avlägsna rymden.

Det kan i sammanhanget också nämnas att NASA (amerikanska rymdflygstyrelsen) undersöker möjligheten att använda radioteleskop för att lyssna efter signaler från tekniska civilisationer ute i världsrymden.

(Källa: UFO Investigator.)

KAPTEN JOHANSSON

Majken Johansson hör till vårt lands mest omtalade kristna. Hon är den begåvade lundastudenten (fil. mag.) och författarinnan som efter en personlig kris överraskande tog steget över till Frälsningsarmén, där hon nu är kapten och ingår i Stridsropets redaktion.

Hennes omvändelse kom sedan hon i sorg över en människas död börjat bedja. I pastor John Hed-

lunds bok "Samtal om Gud, livet och samhället" säger hon:

"Bara en vecka efter dödsfallet hände så skarpa och påtagliga saker i mitt liv att det var rent chockerande. Det kom överraskande meddelanden om att livet inte var slut i och med döden. Mitt första personliga vittnesbörd avlade jag inte heller på någon arméplattform utan på Sveriges författarförenings samkväm på Lilla Hornsberg 1957 och avsåg mina studier vid College of Psychic Research i London. Jan Fridegård var även med, han intervjuades med anledning av sin bok 'Torntuppen' som bl. a. handlar om hans far och kontakten dem emellan efter dennes död. Den övertygelse jag — bl. a. under min vistelse i London — fått om ett liv efter döden tvingade mig att stå upp till Fridegårds försvar."

Majken Johanssons vistelse i London fick tillsammans med egna, direkta erfarenheter, som hon hade, då hon upplevde att döden inte är slutet, stor betydelse för hennes omvändelse till kristen tro. Men hon vill inte mer i detalj gå in på detta. Det är hennes ställning som frälsningsofficer som gör att hon finner det svårt att uttala sig i dessa ting, om vilka det finns så delade åsikter bland de kristna.

"Jag är bergfast övertygad om fortlevnad efter döden", säger hon emellertid, och hon tycker inte att de kristna samfunden gör rätt när de bara förkastar och fnyser åt alla försök att utanför kyrka och frikyrka studera fortlevnadsproblemet och försöka bevisa överlevnad av döden. Men spiritualist är hon inte. Enligt John Hedlunds bok tycker hon inte man skall "stanna i spiritualism".

Majken Johansson säger slutligen till oss att om det skall skrivas något i Sökaren om detta, så får det anknyta till vad som står i John Hedlunds bok. Vi frågar om det är riktigt att påstå att hon försvarat Fridegårds spiritualistiska tro. — "Ja, det kan man säga", svarar hon.

(College of Psychic Research, där Majken Johansson vistades 1957, är tydligen samma institution som nu kallas College of Psychic Studies och som bl. a. ger ut den spiritualistiska kvartalstidskriften "Light".)

KRITIKEN MOT PARAPSYKOLOGIN

För många som läst om psykisk forskning och kanske själva experimenterat eller på annat sätt iakttagit anormala fenomen, synes tvivel på psi-fenomenens faktiska existens endast bottna i okunskap. Det verkar finnas ett veritabelt berg av bevis, och man tycker att alla skulle kunna se berget. Men i stället finner somliga bara en stor skräphög med oanvändbara anteckningar, och dessa kritiker är ofta vetenskapsmän som många gånger gett prov på klipskhet inom andra områden.

I en översiktsartikel i den vetenskapliga tidskriften "The Journal of the American Society for Psychological Research", juli 1971, har en jurist, Champe Ransom, gjort en genomgång av de viktigaste slagen av kritik mot den experimentella parapsykologin, som under de senaste tjugo åren kommit till synes. De psykiska forskarnas svar har däremot inte redovisats, vilket läsaren av följande referat torde hålla i minnet. Författaren har endast gjort egna kommentarer för att belysa problemen.

Det sägs ofta att den vetenskapliga världen i stort sett tillbakavisar eller förbiser parapsykologins forskningsresultat, men Ransom fann att forskarnas negativa inställning inte var så kompakt som han trott. Vetenskapliga tidskrifter behandlar i själva verket ämnet oftare och allvarigare än man kunde tro, och aktivt intresse för psi-forskning finns hos många vetenskapsmän. 1955 gjordes en enkät som visade att över 90 procent av en grupp psykologer betraktade parapsykologi som en legitim vetenskap.

Emellertid råder stor okunghet bland vetenskapens folk om den psykiska forskningen. De flesta känner inte till de resultat som uppnåtts.

En väsentlig kritisk synpunkt från sakkunniga opponenter till parapsykologin är att dess lyckade experiment inte är upprepningsbara. Om en forskare får signifikant resultat vid ett försök, händer det ofta att en annan forskare, som försöker göra om det, helt misslyckas. Parapsykologerna medger att deras

experiment inte är i egentlig mening upprepningsbara, men detta sammanhänger, säger de, med att resultaten är beroende av **sinnesstämningen** hos försökspersonen och därför varierar från det ena experimenttillfället till det andra. I en misstänksam atmosfär, där försökspersonen inte känner sig riktigt väl till mods, uppnås kanske inga resultat alls. Trötthet och med tiden minskat intresse kan också medföra att tidigare lyckade experiment inte kan upprepas. Opponenterna menar att dessa invändningar endast är parapsykologernas undanflykter: experimenten går inte att upprepa, eftersom det inte finns något fenomen att upprepa. De positiva resultaten har berott på fel i försökens utförande. En replik till detta är att även om psi-försöken inte exakt kan göras om av vilken forskare som helst under liknande betingelser, finns det ingenting som säger att dessa icke upprepningsbara fenomen inte kan existera. Psi-fenomenen kan **demonstreras** utmärkt väl — och det räcker. Dessutom, påpekar Ransom, finns det en viss upprepningsbarhet hos alla parapsykologiska experiment. Den ligger enligt J. C. Crumbaugh mellan 25 och 50 procent.

Många av parapsykologins kritiker har lagt fram **fushypotesen**. Medierna, prognosterna etc. kan liksom försöksledarna ha fuskat, och de senare kan ha farit med osanning om experimentens resultat. Ofta har kritikerna ansett det tillräckligt att påpeka att fusk kan ha förekommit vid ett försök för att utdöma det som otillfredsställande och intet bevisande. Parapsykologerna svarar att det — i betydelsefulla fall — inte funnits något tecken på att det verkligen förekommit fusk och att den iakttagelsen är avgörande för en värdering av experimenten. **Fuskmöjligheten** är ovidkommande. Under parapsykologins historia har även högt ansedda forskare beskyllts eller misstänkts för fusk eller lögn, ofta endast på den grunden att de fenomen som de redovisat, har ansetts omöjliga eller utomordentligt osannolika.

Bedrägeri har på teoretisk basis betraktats som den enda möjliga eller den mest sannolika förklaringen. Stöd för fushypotesen har kritikerna haft i det förhållandet att många medier med fysiska fenomen verkligen har avslöjats fuska (ofta omedvetet, eftersom de varit i trans — red:s anm.).

Då och då hävdas att de räkne-metoder som parapsykologerna använder, är bristfälliga och att förklaringen till "fenomenen" ligger i det förhållandet. Men Ransom erinrar om att Institutet för matematisk statistik 1937 på det hela taget godkände den statistiska analys som användes inom ESP-forskningen. Av H. J. Eysenck citeras uttalandet att "de främsta auktoriteterna på matematisk statistik har oförbehållsamt gett sin välsignelse åt de analysmetoder som brukar användas". D. H. Rawcliffe, som på andra grunder är kritisk, har uttalat sin beundran för de matematiska metoder som amerikanska parapsykologer använder. Och i allmänhet menar inte heller de kritiker som slår ned på de statistiska och matematiska metoderna, att parapsykologerna missbrukar i och för sig goda teoretiska verktyg utan att sannolikhetsberäkningarna etc. **inte är lämpade för ändamålet att bevisa det som parapsykologerna vill bevisa**. G. S. Brown menar att det endast framgår en sak av ESP-forskningen, nämligen sannolikhetskalkylens misslyckande.

Ransom säger att han som icke matematiker inte kan avgöra vilka omdömen om parapsykologins matematik och statistik som är riktiga.

Det finns också ett **a priori-argument**: de psykiska fenomenen är omöjliga, eftersom de strider mot den naturvetenskapliga världsbild som vuxit fram och som säkerställts genom mängder av observationer och experiment samt strängt logiskt tänkande. "Parapsykologerna hävdar att mirakulösa och så vitt vi kan se laglösa fenomen är en del av strukturen i det universum där vi lever. — — — Om det förhåller sig så, då är våra naturvetenska-

per, fysiken, kemin och biologin, som utgör en komplex helhet, i grunden ruttna och naturvetenskapens logik ett narrspel." (E. Slater.) Det är riktigt, menar dessa kritiker, att tillbakavisa parapsykologernas resultat, ty annars skulle all naturvetenskap falla till marken som ett meningslöst korthus, och detta kan bara inte vara fallet. En del kritiker förnekar inte direkt fenomenens möjlighet men anser att de är så osannolika att man måste fordra starkare skäl för dem än för någonting annat.

Här kan invändas, skriver Ransom, att nya vetenskapliga upptäckter är tänkbara vilka radikalt bryter med det gamla. Så var ju fallet med Einsteins relativitetsteori. Men hur skulle fullständigt nya lagar inom vetenskapen kunna upptäckas, om de för tiden gällande begreppen skulle anses för alltid säkerställda? Ransom anser att angreppen på parapsykologin på a priori-grund är de allra svagaste. Vetenskapen måste kunna ifrågasätta sina fundamentala begrepp. Den måste också erkänna att den aldrig når fram till några slutliga, absoluta sanningar. Ransom går dock med på att man bör kräva större bevisbörda inom parapsykologin än inom andra vetenskaper. Men hur mycket större kan han inte svara på.

En annan invändning mot parapsykologerna är att **de tolkat sina resultat fel**. De variationer mellan "träffar" och "missar" som man konstaterat vid kortgissningsförsök, beror inte på ESP (utomslinlig varseblivning) utan har andra orsaker. Variationerna är dels naturliga, dels beroende av skilda omständigheter under experimenten. Andra kritiker har hävdat att variationerna — d. v. s. träffar till ett antal avsevärt större än vad slumpen skulle medge — är **oförklarade** och inte kan utgöra grundval för en hypotes om ESP. Parapsykologerna är mer intresserade av att bevisa telepati, klärvoajans etc. än att söka efter en **rationell** förklaring på variationerna vid gissningsförsöken, säger kritikerna.

Det har också anmärkts att **psi-fenomenen inte har kunnat inpassas i en teoretisk tankebyggnad**. De har inte på något sätt relaterats till kända vetenskapliga fakta, har inte kunnat ingå som en del i den naturvetenskapliga världsbilden utan faller utanför denna. På det sättet synes de parapsykologiska fenomenen irrelevanta för naturvetenskapens

företrädare.

Många kritiker menar att **experimenten inte utförts på rätt sätt**. Där finns många metodfel. Man har t. ex. förbiset "sensory cues", d. v. s. omärkliga tecken som skärpta sinnen medvetet eller omedvetet kan uppfatta, såsom försöksledarens minspel och ojämnheter i parakorten, som man gissar på. Det kan också ha förekommit små bedrägerier från försökspersonens sida, när han så gärna velat få ett bra resultat, tendentiösa tolkningar av försöksledaren, som bortsett från misslyckade experiment för att förbättra statistiken, felaktiga anteckningar om försöken m.m. När en viss typ av försök har utförts med bättre kontroll än i början, har fenomenen visat en tendens att krympa ihop till intet. Kritikerna menar att när alla felaktigheter vid experimenten har eliminerats, uppkommer inga utomnormala fenomen.

Ransom säger till detta att man måste räkna med möjligheten att inte alla de tidiga framgångsrika experimenten var dåligt utförda och att inte alla bra gjorda, senare experiment har varit misslyckade samt att minskningen av lyckade försök kan bero på annat än att försöken utförs på bättre sätt, t. ex. att vissa experimenttekniker är av sådan natur att de förhindrar fenomenets uppträdande.

Det har också anförts mot parapsykologerna att **de är inbördes oeniga om vilka försök som äger verkligt avgörande bevisvärde**. Experiment som den ene parapsykologen betraktar som avgörande, ifrågasätts eller förbigås av den andre. Och det är mycket få fall som någon psykisk forskare anser har avgörande bevisvärde. Parapsykologer invänder kanske att det inte är några enstaka, utvalda fall som är avgörande utan i stället resultaten av mängden av experiment, totaliteten. Till detta genmäler kritikerna att parapsykologerna

då bara använder den s. k. faggot theory, bunt-teorin, enligt vilken i och för sig misstänkta delar ändå utgör en övertygande helhet. Men man kan inte av flera svaga experiment bygga upp en bild av en stark totalitet.

Parapsykologerna har en **författad mening** till förmån för utomnormala fenomenens existens, har det också sagts. De är inte objektiva forskare utan ute för att bevisa något och är därför inte tillförlitliga. D. H. Rawcliffe har yttrat att parapsykologin i grunden inte är något annat än en kult av det övernaturliga i teknisk utstyrsel. Kultmedlemmarnas tro vilar ytterst på irrationella föreställningar, och de ignorerar eller bortförklarar rationell kritik.

Om detta säger Ransom att förutfattade meningar finns hos forskare inom alla områden och att han inte vet om något som tyder på att parapsykologin skulle ha speciellt mycket av det.

I ett litet slutomdöme om parapsykologerna och deras kritiker skriver Champe Ransom att han är litet missnöjd med den **vilja att inte tro** som en del av kritikerna demonstrierar (hur starka experimenten än är) samt att de ibland grundar sin kritik på granskning av äldre fall, medan de förbiser den senaste forskningen. Parapsykologerna har, anser han, en hälsosam självkritik. De har verkligen tagit upp och diskuterat igenom all den kritik som förekommit. — Men, som nämndes inledningsvis, gällde Ransoms översikt **kritiken mot den experimentella parapsykologin** — inte svaren på denna.

Vill Ni ha information om **elixiret**, den 250-åriga "Haarlemmer healing oil", skriv till

Harald Schubert,

S:t Eriksgatan 109, 113 31 Stockholm

Alltmer populära

manastrålände

LAPIS LINGUA

den mexikanska, tjugigt turkosskimrande

"TUR-smyckestenen"

från Sierra Madres inre — positivt testad och lovordad av framstående psykometriker och pendelspecialister, kan erhållas genom H. Schubert, S:t Eriksgatan 109, 113 31 Stockholm Va. Tel. 33 19 32. Många positiva uttalanden om L. L. finns av lyckliga ägare.

ETT PAR MÄRKLIGA SVENSKA UFO-FALL

THÖRN

Det var den 6 maj i år, på en torsdag, vid 10-tiden på förmiddagen, som 25-åriga truckföraren Lars Thörn såg och fotograferade ett flygande tefat. Han berättar att han åkte moped ut mot Stora Spänneberget, 5 km nordöst om Skillingaryd i västra Småland, och han hade sin 4-åriga son på pakethållaren. De kom på en av småvägarna som går över Skillingaryds skjutfält, då han plötsligt fick se något som blänkte till över kullarna i nordöst. Han stannade mopeden, steg av och sprang ett 20-tal meter upp för en sluttning för att få bättre sikt. Träd, kullar och bergmassiv skymde delvis ett märkligt föremål i luften som såg ut att vara något slags flygfarkost — men snart kunde han tydligt se det flygande föremålet mellan en bunker och träd. Det sänkte sig ned på lägre höjd och stannade slutligen upp och svävade i luften.

Thörn hade med sig en miniatyrkamera, Minolta 16 mm, en s. k. spionkamera. Med denna lyckades han ta två bilder av föremålet, medan det var stilla 50—60 sekunder. Den första bilden fick han genom att bara slänga upp kameran och knäppa; bild nr 2 tog han knästående, sedan kameran ställts in. Hela tiden vaggade föremålet i luften.

Så här beskriver Thörn vad han såg: "Det var en kupol överst på farkosten och en ganska kraftigt utskjutande del på undersidan. Under kupolen, runt skivans kant, fanns ett grönt band; detta täckte inte hela skivans kant utan endast nedre halvan. I botten såg jag en röd färgskiftning. Runt omkring var det liksom en gloria; färgen på den var svagt rosa, nästan övergående till violett."

Thörn omtalar också att han hörde ett vinande eller susande ljud i intervaller på 10—15 sekunder.

Storleken på farkosten är svår att uppskatta, säger han men gissar på omkring 10 meter i diameter. Den tycktes befinna sig på ett avstånd närmare än Boglössjön (som är belägen 300 meter från observationsplatsen) på en höjd av 10—15° över horisonten. När farkosten försvann söderut, hade den en hastighet som kan jämföras med J-35

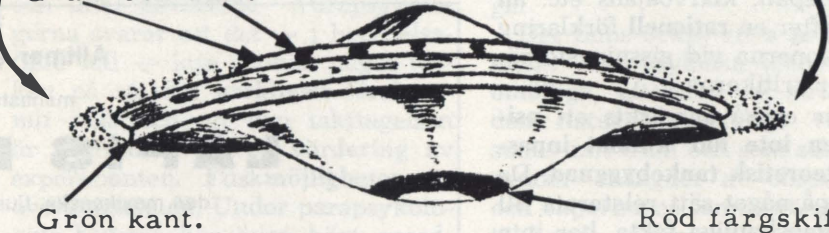
Drakens.

Den 24 juni gjorde jag tillsammans med Sven-Olof Fredrikson en resa till Småland och sammanträffade med Lars Thörn. Vi besökte då också observationsplatsen. Den bunker som syns på bilderna, befinner sig på ett avstånd av 11,5 meter från det ställe där Thörn var placerad när han fotograferade, och den är omkring 2,25 meter hög. Bakom bunkern sluttar det kraftigt nedåt några tiotal meter. Det finns inga träd bakom bunkern utan bara mycket låg buskvegetation. Avståndet från bunkern till de närliggande träden är cirka 5 meter. Lars Thörn uppger att föremålet syntes stort som en tändsticksask på utsträckt arm, alltså 5 cm långt. Om föremålet befann sig på ett avstånd av 200 meter, torde det ha varit nära 10 meter i diameter; om avståndet var 300 meter, bör diametern ha varit nära 15 meter.

Vi i G.I.C.O.F.F. har fått låna Thörns båda negativ. De har granskats på fotolaboratoriet hos Akopia i Göteborg av Gunnar Johansson och Roy Carlsson. Fotoexperterna har uppförstort negativa 120 gånger med elektroniskt ljus för att bl. a. kunna studera kornigheten på filmen. På ett oförfalskat fotografi är kornigheten lika stor över hela bilden. Men om en inkopiering av falsk luftfarkost gjorts i en bild, har det ditsatta föremålet annan kornstorlek än omgivning och bakgrund. **I detta fall var kornstorleken lika över hela filmen.**

Gloria runt farkosten, svagt rosa nästan violett.

Grått och rött.

L Thörns egen teckning.

Fotolaboratoriet har också gjort olika mörka kopior för att utröna om föremålet varit upphängt i någon tråd eller liknande, men spår av sådant hjälpmedel har inte kunnat upptäckas.

Av de två fotografierna har nr 1 dålig skärpa. Alla detaljer inklusive UFOt är suddiga. Fotot nr 2 är tydligt — inklusive UFOt. Detta stämmer med Thörns uppgift att han tog första bilden utan att ställa in kameran. Granskarna har — liksom jag själv — lagt negativerna ovanpå varandra och genomlyst dem och kunnat konstatera att det okända föremålet lutar något mer på det första än på det andra fotografiet, och detta styrker Thörns uttalande att föremålet hela tiden vaggade. Man ser också, bl. a. på trädgrenarnas läge ovanför bunkern, att fotografen har rört sig litet, innan han tog bild nr 2.

När man lägger de två bilderna intill varandra och tittar på dem genom stereoskop, får man en djupverkan i bilden och kan då se att föremålet tycks befinna sig bortom bunkern. Ljusreflexer på föremålets högra sida tyder dessutom på att det inte har befunnit sig jämsides med bunkern. (Att solljuset kommer från höger framgår också av att solen belyser Thörns pojke från det hållet.)

Negativen har även granskats av några andra av de största fotolaboratorierna i Göteborg: Kodak AB, Hultin foto och Coloro-foto. De säger alla att det inte rör sig om någon inkopiering eller dubbelexpone-

Bild 1, som är något suddig.

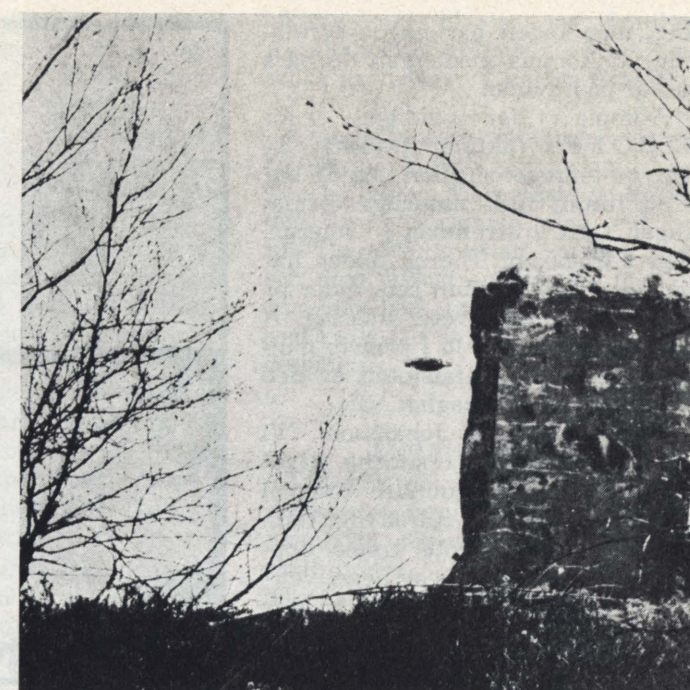

Bild 2, som togs efter inställning av kameran. (Obs. Thörns pojke i högra kanten!)

En uppförstoring av bild 2.

ring, men ingen har någon förklaring att komma med, utan de bara ruskar på huvudet.

A-kopia har tidigare för G.I.C.O.F.F:s räkning granskat föregivna tefatsfotografier, och de har alltid funnit fullt naturliga förklaringar, t. ex. ljusreflexer i kameran. Men i fråga om Thörns bilder har ingenting framkommit som tyder på bluff eller omedvetet misstag. Å andra sidan är det ju i princip möjligt att tillverka tefatsfoton av den här typen på bedrägligt sätt.

Fotograf Gunnar Johansson: "Vi har inte kunnat upptäcka något fusk, men om ett mindre föremål har hängts upp i en tillräckligt tunn tråd, skulle detta inte kunna upptäckas vid granskning av negativet."

Att fotografen kastat upp en modell i luften och tagit bilder av den kan säkert uteslutas. Kornigheten på föremålet skulle då visserligen inte ha blivit annorlunda än på bilden i övrigt, men det skulle ha varit mycket svårt att få modellen i rätt läge och att åstadkomma en tydlig blid. I det här fallet är ju bilderna ganska skarpa — och oskärpan är likadan på föremålet som på bilden i övrigt.

Mot "uppkastningsteorin" talar också det faktum att det finns två bilder som är mycket lika varandra men ändå inte helt och hållet lika. Thörn skulle inte ha kunnat kasta upp ett föremål två gånger och få så lika bilder. Han skulle inte heller ha kunnat ta två bilder vid samma uppkastning, eftersom fotografen bevisligen har rört sig mellan tagningarna och den första bilden dessutom är mindre skarp än den andra. Han måste ha haft tid att flytta kameran mellan tagningarna och ställa om skärpan.

*

I juni besökte, som nämnts, Sven-Olof Fredrikson och jag Lars Thörn i hans hem i Skillingaryd. Det visade sig att han var en konstnärlig person (han målar snygga tavlor) förefaller bohemisk och enslig, går nog sina egna vägar. Han gjorde ett något nervöst intryck, men det kan bero på att vi kom tre personer och ställde frågor, och han var nog inte van vid en sådan situation. (Förutom vi två från G.I.C.O.F.F. var en journalist från Värnamo Nyheter där samtidigt.) Det var svårt att få grepp om hans personlighet. Men några motsägelser eller inkonsekvenser i hans berättelse kunde vi inte upptäcka, fastän vi försökte testa hans pålitlighet med olika frågor. I slutet av

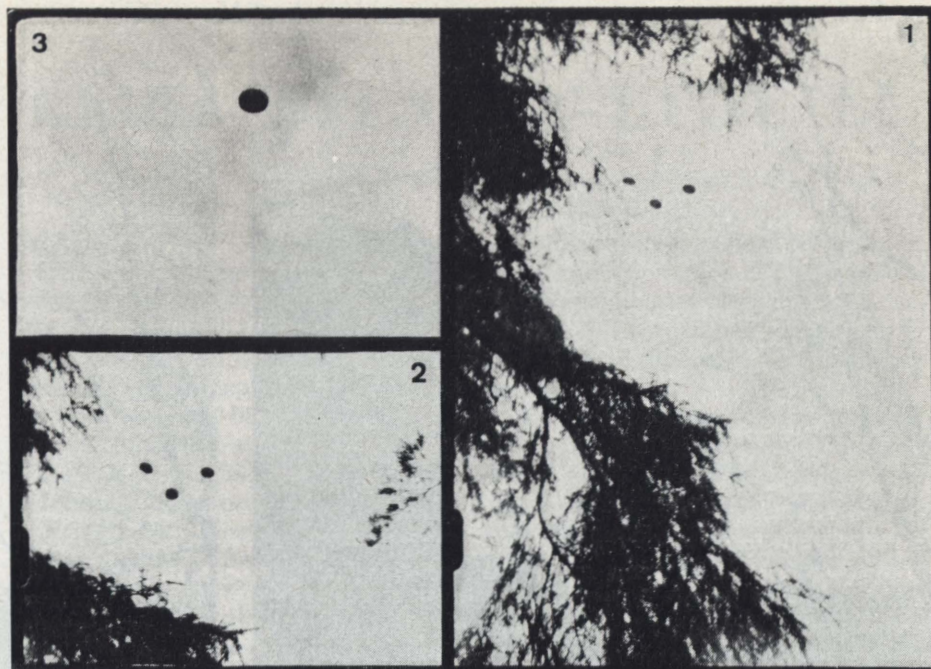
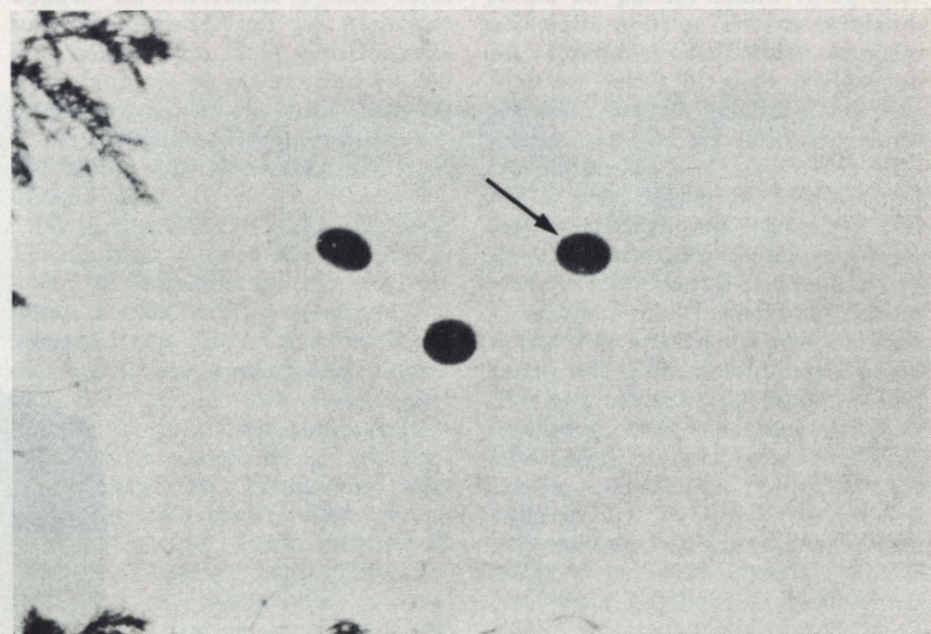
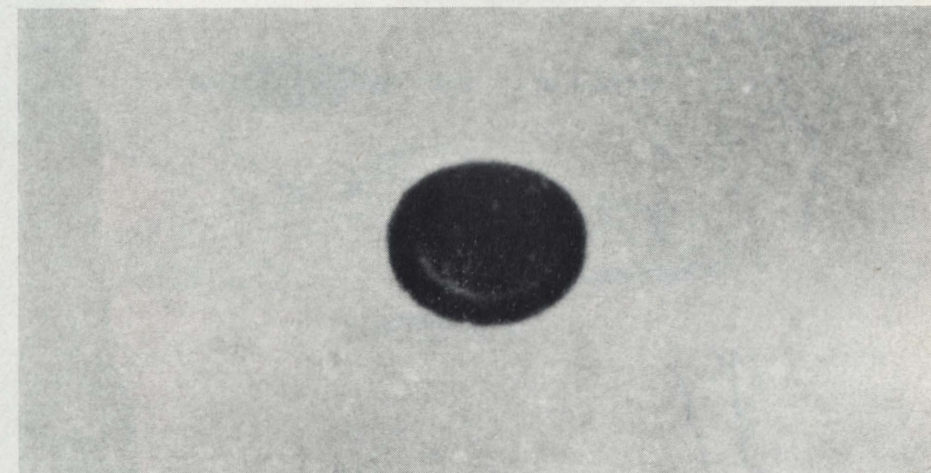

Bild 3 visar ett stort UFO under molnen. Bilderna 1 och 2 är tagna efter varandra och visar tre små skivor som släpptes ut från det större UFOt.

En uppförstoring av bild 2. Pilen visar på en utskjutande svart punkt, som finns på alla tre skivorna.

En uppförstoring av bild 3. Den ljusa randen tyder på en utbuktning. Samtliga bilder copyright L. Thörn/C.I.C.O.F.F., 1971.

vårt samtal kastade jag fram: "O.k., det var bra bilder du tog, men oss emellan — hur bar du dig åt?" Han bara log litet grand och sa att det var en fråga som många ställt, men han hade bara tagit de här fotografierna, och det var inget annat med det.

Till yrket har Lars Thörn varit truckförare, men nu håller han på och omskolar sig. Vid tiden för tefatsfotograferingen gick han sjukskrivnen. Han är gift och har två barn.

Vi hade gärna velat tala litet med den fyraårige sonen som var med pappan när tefatet kom, men pojken var tyvärr inte hemma vid tillfället. Med fru Thörn växlade vi några ord. (Vi ville inte störa henne alltför mycket, eftersom hon var sysselsatt med minsta barnet.) Hon tyckte att fotografierna var märkliga, och hon talade om att när Lars kommit hem efter den där mopedturen, hade han med detsamma satt sig vid köksbordet och ritat av det han sett, innan filmen var framkallad. (Se bild!) Hon hade skrattat litet åt honom — men han hade sagt: "Skratta du, men du skall få se, när bilderna är framkallade!"

*

En detalj som förbryllar är att pojken finns med på den ena av bilderna — han står liksom pose-rande för fotografen. Thörn berättar att grabben sprang före medan han själv ställde ifrån sig mopeden. Den lille blev sedan skrämmd av föremålet och ställde sig bakom bunkern. (Men pojken ser förstås inte skrämmd ut.) På bild nr 1 syns inte pojken, eftersom Thörn då höll kameran i en något annan riktning.

Sedan Lars Thörn tog de två bilderna vid bunkern i maj, har han åkt ut i terrängen vid skjutfältet två, tre och ibland fyra gånger i veckan, dagar och kvällar, och spanat efter flygande tefat. Och ungefär en månad senare lyckades han ta ytterligare en serie bilder, som vi har fått studera. Han säger att det är samma stora föremål som har kommit tillbaka. De nya bilderna, sju stycken, är litet sämre än de tidigare, eftersom det var mulet och litet disigt väder, men det större UFOt på dessa nya bilder har vissa likheter med det som tidigare fotograferades. Märkligt är att denna gång har Thörn förutom ett stort UFO även fått med tre mindre föremål som han säger flög ut från den stora farkosten. De nya bilderna är tagna någon halvmil från Skillingaryd, också på militärt om-

råde. Genom att jämföra negativa med en inköpt identisk oexponerad, framkallad film har vi kunnat konstatera att det saknas minst fem men troligen 13 negativ, som måste ha använts i samband med tagningen av UFO-bilderna. Vid telefonsamtal med Thörn erkänner han att han ej har lämnat alla negativa. Han vill dock inte uppge hur många han undanhållit och inte heller vad dessa visar. (Thörn påstår dessutom att han tillsammans med en kamrat något år tidigare lyckats fotografera ett UFO men att han aldrig fick tillbaka filmen från fotoaffären. — Detta verkar ju egendomligt, men vi har inte gjort några undersökningar kring de uppgifterna.)

Någon s. k. naturlig förklaring till Thörns bilder har vi inte kunnat hitta. Att han skulle ha hängtt upp ett föremål i en tråd från ett spö tror jag inte på, eftersom det finns så mycket luft på bilden ovanför föremålet. Han skulle ha behövt ett mycket långt spö och en lång tråd för att kunna göra de här bilderna. Och han skulle väl knappast ha tagit sig för att laborera med ett spö och en modell medan pojken var närvarande — en fyraåring som skulle kunna ha berättat om hur det gick till... Något träd att hänga upp en tråd i finns inte tillräckligt nära. Björkarna i närheten står på fem meters avstånd från bunkern.

Man frågar sig givetvis om någon annan har sett den rymdfarkost som Thörn säger sig ha fotograferat. Från den 6 maj, då de två bilderna togs, är ingen UFO-observation känd i trakten, men tiden närmast före och efter gjordes åtskilliga

iakttagelser, bl. a. av familjen Abrahamsson i Gnosjö, en ort som också är belägen i västra Småland.

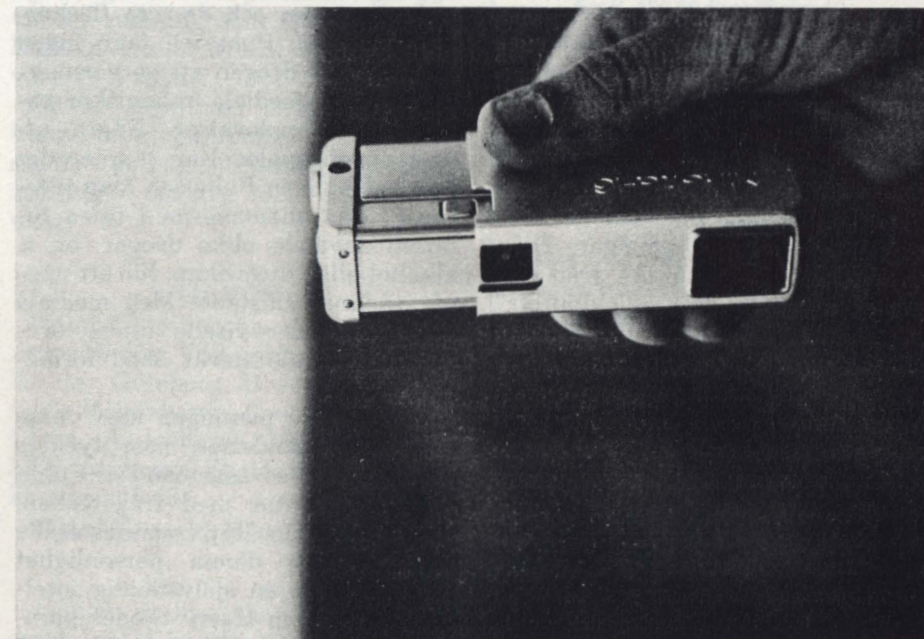
*

Trots alla undersökningar förhåller jag mig ganska skeptisk till Lars Thörns bilder. Man måste ju bli betänksam när samme man vid två tillfällen från nästan samma plats och med endast en månads mellanrum har lyckats fotografera UFOs, som i alla fall är ett mycket sällsynt fenomen.

ABRAHAMSSON

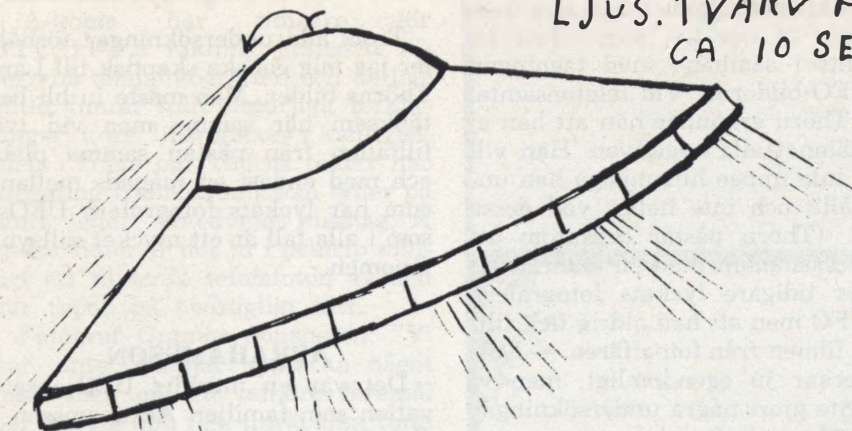
Det var en märklig UFO-observation som familjen Abrahamsson i Äsenhöga, Gnosjö, gjorde den 30 april under "UFO-vågen" i våras. Klockan var 19.45, och man satt och tittade på TV. Plötsligt utbrast den 10-åriga dottern: "Titta där ute! Vad är det för någonting?" Hon såg något som blänkte till utanför fönstret. Fabrikör Hugo Abrahamsson rusade då fram till fönstret och fick se ett ofantligt diskusliknande föremål som ljudlöst for förbi över trädtopparna inte långt därifrån. Även dottern och en 17-årig son såg fenomenet.

Sven-Olof Fredrikson och jag har besökt familjen Abrahamsson och utfrågat fabrikören om observationen. Även dottern talade vi med, och hon gav liknande uppgifter som fadern. Abrahamsson föreföll vara ett mycket pålitligt vittne — ett av de bästa jag träffat på i UFO-sammanhang. Han berättade att föremålet passerade ungefär lika fort som en bil som man ser på samma avstånd, cirka 100 meter. Höj-

Lars Thörns kamera, Minolta 16 mm., s. k. spionkamera.

FRÅN TOPPEN SETT, MOTURS ROTERANDE
LJUS. 1 VARV PÅ
CA 10 SEK.

GANSKA TJOCKA PULSERANDE PUFFAR
EJ SÄRSKILT LÅNGA. KOMTROLIGEN
FRÅN YTTERSTA KANTEN AV UNDERSIDAN.

MARK PLAN.

Teckning gjord av Hugo Abrahamsson.

den över marken torde ha varit 15—20 meter. Storleken syntes vara omkring 10 meter i diameter; den jämfördes med en villa som låg några hundra meter därifrån, och UFO:t täckte gott och väl hela taket på huset.

Farkosten såg ut som en diskus med plan undersida; översidan hade en kupol 2—2,5 meter hög, vilken tycktes vara genomskinlig, gjord av glas eller något liknande material. På övre delen fanns en stark grön ljuskälla som roterade motsols och gick ett varv runt på 5—10 sekunder. Den flygande skivan verkade vara gjord av någon metall liknande aluminium, som mattats i glansen. Ytterkanten planade inte ut som på en diskus utan var vertikal med tätt sittande öppningar. Från öppningarna eller kanske från undersidan syntes gröna "eldpuffar" 30—40 cm långa och 10—15 cm tjocka, som kom ut med jämna mellanrum och liknade den reaktion som uppkommer när man antänder en brännfarlig vätska som aceton eller liknande.

Hugo Abrahamsson, som tidigare inte haft något intresse för flygande tefat och knappast trott på dem, säger att "detta var lika verkligt som att se en bil". Omedelbart efter observationen tecknade han ned vad han sett. Se bild!

G.I.C.O.F.F. har haft telefonkontakt med flera personer i trakten, och de säger alla att Abrahamsson är en redbar och pålitlig person — ett trovärdigt vittne.

SVAMPEN (forts.)

hade påstått visade det sig att den verksamma drogen var koncentrerad till ringen och de vita fläckarna på hatten. Puharich fann ingen förmåga hos drogen att ge normala, d. v. s. icke-mediala, människor paranormala upplevelser. Några utur-kroppen-upplevelser noterades inte heller, men Puharich fann litteratur att shamanerna i östra Sibirien använde olika droger, bl. a. alkohol eller flugsvamp, för att uppnå sådana tillstånd. Men mediala försökspersoner visade under drogens inflytande starkt ökad förmåga till ESP!**

Vad var då meningen med dessa sällsamma händelser, som tycktes ha ett inbördes samband? Puharichs bok slutar med frågetecken. Varför Ra Ho Tep manifesterade sig, och om denna personlighet verkligen var en självständig intelligens, eller om Harry Stones paranormala kunskap om gammalegyptiskt språk och urgamla svampkul-

ter var en form av "super-ESP" eller eventuellt minnen av tidigare liv, det förblev okänt. Framtiden får visa om Puharich har rätt när han sammanfattar resultatet av de tre årens forskning kring flugsvampen: "Det är min åsikt att framtida forskning kommer att visa att *Amanita muscaria* har en selektiv psykisk effekt på genuina medier (sensitives) genom att öka deras förmåga till ESP."

* Boken är utgiven av Victor Golancz, London 1959.

** ESP, extra-sensory perception = utomsinnlig varseblivning.

DET INRE LIVET (forts.)

att han är fullt vaken och medveten om Gud så som han också säger: Jag och Fadern äro ett. — Men, han uppmanar också sina lärjungar att sträva mot samma mål. Han säger: Varen I fullkomliga så som eder himmelske fader är fullkomlig. Han vet att han inte kan kräva det av var och en, men han vill få dem att fatta att möjligheten finns, han vill få dem att förstå att en gudomlig arvedel är nedlagd i människans själ, att det är värt all ansträngning, all uppoffring från människans sida att förverkliga detta gudomliga arv.

ROSENKREUZARNES VÄRLDSÄSKÄDNING

eller Mystisk Kristendomslära
av Max Heindel

belyser de kosmiska såväl som de personliga levnadslagarna.

Kr. 45:— plus porto

THE ROSICRUCIAN FELLOWSHIP
svenska sektionen

Box 40261, 103 44 Stockholm 40

GEORGII von WELLING:s alchemistiska
tyska upplaga från år 1784 av

OPUS MAGO-CABBALISTICUM ET THEOSOPHICUM

utges inom kort i faksimil.

Inbunden. Pris kr. 150:— + moms.

Beställningar effektueras efterhand
som upplagan färdigställs.

AB G WENDELHOLM

Box 140 69, 104 40 Stockholm.

SÖKARENS NIONDE ARGÅNG: 1972

Med det här numret följer ett inbetalningskort till samtliga prenumeranter — även dem som redan betalt för 1972 och alltså inte själva behöver använda det.

Trots pågående penningvärdesförsämring och hot om höjd mervärdesskatt ökar vi inte abonnemangspriserna för tidskriften: helår kostar fortfarande 29:— (varav förlagets pris är 24:65 och moms, d. v. s. "Sträng", 4:35); halvår 15:25 (12:96 + 2:29). Lösnummerpriset har vi höjt till 3:25.

ATT ÖVERTÄNKA FÖR DE LYHÖRDA

I ett nummer av den tyska tidskriften för parapsykologi och psykologiens gränsområden finns ett litet kort och lättläst exempel på hur människor kan ledas att söka förebygga olyckor. En kvinnlig lärare berättar för det parapsykologiska institutet i Freiburg följande:

En dag hade hon lagt särskilt märke till en pojke. Plötsligt hörde hon en röst säga "från höger utifrån": **Du måste ta dig an honom!** Hon frågade sina kolleger om pojkens och fick veta att han hette Guido B. Men man sade till henne, att hon skulle undvika att blanda sig i hans angelägenheter. Han hade nämligen en styvmor som inte tålde inblandning från andra människors sida.

Först gör hon ingenting. Lite senare sitter hon en kväll och skriver betyg, arbetet måste vara färdigt nästa dag. Medan hon är sysselsatt så — mellan klockan tio och elva på kvällen — hör hon åter samma röst säga: **Gå till järnvägsövergången vid Ringstrasse, Guido B., Guido B.** Hon känner sig osäker vad hon bör göra, en oro kommer över henne, men hon tvingar sig att skriva vidare på sina betyg, det brådskar. När hon nästa morgon kommer till skolan härskar det stor bestörtning där. Guido B. hade kvällen förut mellan klockan tio och elva vid tågövergången vid Ringstrasse kastat sig under nattsnälltåget.

Det anges att berättelsens sanningshalt prövats av forskningsinstitutet.

Zeitschrift für Parapsychologie und Grenzgebiete der Psychologie argång 12 nr 3, s. 140. För dem som tror att berättelser som den ovanstående är ovederhäftiga anekdoter kan nämnas att tidskriften utges av professor Hans Bender (Freiburg i Breslau) under medverkan av pro-

fessor Pascual Jordan (Hamburg), professor H. Meng (Basel), professor A. Neuhäusler (München), professor E. Servadio (Rom), professor W. H. C. Tenhaeff (Utrecht), dr J. Mischo (Freiburg), dr H. Sexauer (Stuttgart) och dr U. Timm (Freiburg). Berättelsen är hämtad ur en uppsats av dr Mischo.

Birgit Lange

ARNO WOLLE

En av de mest bekanta s. k. naturläkarna i Danmark är 69-åriga Arno Wolle från Kattinge utanför Roskilde. Han tillverkar egna mediciner. Enligt Sydsvenska Dagbladet är det fråga om örtpreparat.

1967 hade vi en notis om Wolle, baserad på en artikel i Kvällsposten. Vår källa upplyste att Wolle inte var ute för att tjäna pengar. Patienterna fick betala vad medicinerna kostade, inte mer. Naturläkaren arbetade av idealitet. Men enligt SDS 14 april i år har han en så lönsam praktik att han kunnat spara ihop till en antikvitetssamling värd över 10 miljoner danska kronor. Det sägs dock till en del röra sig om gåvor från patienter. En gåva, en rustning som tillhört hertig Ludvig I av Bayern, uppges vara värd en miljon.

Wolle sägs med sina mediciner kunna bota en mängd sjukdomar, såsom gallsten, magsår, cancer, njursten, epilepsi och hjärnblödning.

GÄVOR

Anton Christianson, Bollnäs, 15:25; Anna Hedén, Vällingby, 15:—; Matts Kimler, Göteborg, 21:—; A. C. Gamfeldt, Köpenhamn, 6:—; Gunnel och Claes Anderberg, Malmö, 50:—; ESP-Institutet, Eksjö, 3:23. Summa kronor 110:48.

Hjärtligt tack! Red.

Himlen är lika nära vår själ som denna värld är vår kropp.

William Law.

ECKANKAR

DEN URGAMLA KUNSKAPEN OM
SJÄLENS FÄRDER
(SOUL TRAVEL)

"Vad har livet för mening? Har jag levat förut? Vad kommer efter döden?" Ända sedan historiens gryning har människorna om och om igen ställt sig dessa och andra liknande frågor. Sällan har det getts några tillfredsställande svar. Man har fötts, bildat familj, åldrats och dött helt ovetande om sitt sanna ursprung, sitt ändamål och sitt slutmål.

Detta är nedslående, ty det är så onödigt. Svaren har funnits sedan tidernas begynnelse. De har ideligen framförts av personer, som haft den medfödda förmågan att nå fram till svaren och uppenbara dem.

Det finns en väg på vilken denna kunskap kan nås. Den kallas ECKANKAR. Alltifrån urminnes tider har ett utvalt fåtal känt till den vägen och gått den.

ECKANKARS läror har nu förts fram och visat massor av människor vägen till frihet genom Gudsförverkligande, samtidigt försett dem med lösningen till deras problem under detta liv.

Denna kunskap, som aldrig för ett ögonblick varit bortglömd, visar, att när tillräcklig andlig mognad uppnåtts och den rätta kunskapen blivit inlärd, kan individen tillfälligt lämna kroppen, när han vill, och från det fysiska färdas till bortomliggande plan för att där samla egna erfarenheter och slutligen nå den grad av medvetenhet, som gör honom till medarbetare åt Gud.

För vidare upplysningar
kontakta

ECKANKAR
i SKANDINAVIEN,
Fack, 104 32 Stockholm 19

KOSTNADSFRITT

Många har blivit hjälpta. Kanske jag kan hjälpa också Er med **hälsomagnetism via telepati**.

Sänd ett någorlunda nytaget foto samt en kort beskrivning av sjukdomen eller ring för personligt samtal.

Tel. Danmark 01-15 00 78.
Kaufmann-Bertram
Jothersgade 29
DK-1123 København.

För varor och tjänster som utbjuds i annonser i denna tidskrift svarar uteslutande annonsörerna själva. Sökarens Förlag ställer sig endast bakom egna annonser.

BOKRECENSIONER

MARGINALIA

Larsons förlag har gett ut en serie "marginal-böcker". De behandlar ämnen i utkanten av det mänskliga vetandet. Titlarna på två av dem, "Spirituella spöken" och "Länder bortom verkligheten", antyder innehållet. Den tredje boken heter "Bortom här och nu" och påstås i baksidesreklamen vara en klassiker inom den parapsykologiska litteraturen.

"Bortom här och nu" (originaltiteln är "Stranger than Life") är skriven av R. Dewitt Miller och innehåller 224 sidor. Register och innehållsförteckning saknas. I inledningen säger sig författaren ha bemödat sig om noggranna källangivelser. "Jag har själv endast alltför ofta svurit ve och förbannelse över vaga och otillfredsställande data och källangivelser." Men de flesta av hans källangivelser är just sådana som man kan svära över. Böcker anges ofta utan tryckår och förlag. Och att endast hänvisa (s. 189) till "Journal of the American Society for Psychical Research" som källa gör en inte särskilt glad, med tanke på att denna publikation omfattar 65 årgångar.

Vem är R. Dewitt Miller? Varken baksida eller förord ger någon upplysning. Jag har sett uppgifter att han skulle vara psykiater. Det verkar högst otroligt, särskilt som han själv i boken (s. 85 och 206) säger sig vara yrkesförfattare. Det kan stämma; boken är medryckande och livligt skriven och stilen är ledig.

Enligt förordet ger boken "en god bild av nuläget inom den parapsykologiska forskningen och dess allmänna natur". Det är nog inte riktigt sant, inte ens med hänsyn till att boken tydligen kom ut 1955. Mycket har hänt sedan dess inom parapsykologin. Det märks inte minst i kapitlet om reinkarnation, där resone-mangiet är påtagligt föråldrat. När boken skrevs hade Stevenson ännu inte publicerat sina undersökningar av fall tydande på minnen av tidigare liv, men det är märkligt att Miller, som annars visar stor beläsenhet, inte tycks känna till något enda av de äldre fallen av sådana minnen.

Boken ger inte heller någon översikt över parapsykologin. Den behandlar snarare ett specialområde, nämligen frågan om döden och vad som händer vid den. 1955 sysslade bara en liten minoritet bland parapsykologerna med detta problem, och det har knappast blivit fler sedan dess. Miller bygger också i hög grad på äldre material.

Antag att en människa upplever något som tyder på att ett visst fenomen (t. ex. flygande tefat, som Miller ägnar ett något rörigt avsnitt) existerar. Man kan inte dra några slutsatser från en enda observation, även om den är väl undersökt. Men om fler och fler observationer av liknande art uppträder, och om de verkar oberoende av varandra och vid undersökning alla visar sig tyda på liknande förhållanden, då blir de ett visst stöd för att fenomenet verkligen finns. Det stödet blir allt starkare ju fler fallen blir, förut-satt att man kan utesluta en "psykisk epidemi". Fallen tenderar alltså att förstärka varandras "bevisvärde". Det är den "kumulativa bevisföringen", som knappast helt kan undgås vid studier av spontana fenomen som inte kan upprepas vid laboratorieexperiment.

Miller bygger helt på denna kumulativa bevisföring. Han radar upp en mängd märkliga händelser, ur litteraturen från 1800-talet och fram till 1950-talet, mer eller mindre väl bestyrkta. John Björkhems hypnosförsök och spökerier i Borgvattnet nämns, och ett kapitel ägnas Gustaf Strömbergs bok "Universums själ" från 1948. Annars berättas om spöken och poltergeistar, materialisationer och direkt-röst som talar gammalkinesiska, ap-porter och dödsbäddsfenomen, flygande tefat som lämnar "änglahår" efter sig, TV-bilder som ses på mottagare i England tre år efter att signalen senast sändes från en station i USA, och en lång rad andra "oortodoxa fakta". Ur detta växer en helhetsbild fram: Förutom den fysiska dimensionen av verkligheten finns också en andlig eller psykisk dimension. Förutom den fysiska kroppen har människan en "andra kropp", som lever vidare efter den fysiska kroppens död och då bär medvetandet. Miller är alltså helt övertygad om att individens medvetande överlever döden och att möjligheterna att uppleva efter döden är större än vad vi vanligen tänker oss. Ett kapitel handlar t. o. m. om sex efter döden; det heter "Sex, javisst!". I ett annat kapitel ger Miller råd om vad man lämpligen bör göra om man har råkat ut för en olyckshändelse och börjar misstänka att man kan vara död. Råden är faktiskt både rimliga och vettiga.

Miller umgås ganska vårdslöst med ordet bevis och använder det om mångt och mycket som minst av allt är bevisat. Jag har dock läst boken med stort intresse, ibland med protester, ofta med ett roat

leende. Boken har varit helt okänd för mig tidigare, men ändå verkar den i långa stycken välbekant. Med åtskilliga reservationer beträffande s. k. bevis är grundsynen rätt lik den jag själv har fört fram i "Liv efter döden?". Därmed är också sagt att jag trots allt tycker att "Bortom här och nu" är en riktigt läsvärd bok. Den är ofta rolig, stimulerande eller provocerande. Den kan läsas som en underhållande sagobok; kanske den också kan inspirera någon till en rikare livs-åskådning.

Nils-Olof Jacobson.

MISSVISANDE OM ANDAR

»Spirituella spöken» har blivit namnet på den engelska boken »Ghostwriter» i svensk översättning (Larsons). Författaren är en förutvarande redaktör för den spiritualistiska vecko- och nyhetstidningen "Psychic News" i London. Hans namn är Fred Archer.

Recensenten har under de sex år han läst nämnda tidning, inte där träffat på Archers namn, och han undrar därför hur gammal boken är. Men någon upplysning om detta ges inte.

Nåja, åldern har kanske ingen avgörande betydelse — även om man tycker att författaren uttalar sig okunnigt om den moderna parapsykologiska forskningen. Värre är att Fred Archer inte är någon bra »spökolog». Åtskilliga intressanta ting nämns, men man skulle vilja ha dem relaterade i, en text av mer noggrann och vederhäftig typ.

Som källa till kunskap är boken obrukbar. Många stycken är helt missvisande, t.ex. kapitlet om poltergeister, beroende på författarens okunskap om eller ointresse för den vetenskapliga forskningen rörande de företeelser han behandlar. Resonemangen är ytliga och påståendena ofta ohållbara. Att automatskriften kan bidra med bevis för fortlevnad och att vissa av de sakriktiga meddelanden som kommer fram på det sättet »rimligen bara den förmodade anden kan känna till» är från vetenskaplig parapsykologisk synpunkt felaktigt.

»Ghostwriter» är ingen seriös bok utan hållen i en lättare, »spirituell» stil. Archer förefaller märkligt nog sakna kännedom om den vetenskapliga problematiken rörande mediumismen och liknande företeelser — eller också bryr han sig bara inte om den.

Kapitlet »Bedragarna och deras offer» hör till de mer intressanta, eftersom författaren där skriver om fall som han som journalist själv haft kontakt med. Intressant är också att läsa om Sydney och Lesley Piddington, som utför tankeläsningstricks av samma typ som paret Truxa hos oss. Enligt Archer påstår makarna Piddington att deras fenomen verkligen är äkta telepati.

Fred Archer är spiritualist. När medier-nas budskap inte stämmer med verkligheten, drar han den för spiritualister självklara slutsatsen att det varit fråga om »illasinnade, gäckande andar» eller medvetet eller omedvetet bedrägeri från mediets sida.

»Spirituella spöken» är enligt recensentens mening inte lämplig som guide i det parapsykologiska fenomenområdet.

SM

ANTIVIVISEKTION

Den svenska antivivisektionslitteraturen har bestått av Nordiska Samfundets kvartalstidskrift "Djurens Rätt", småskrifter som Samfundet har gett ut och spritt med alla medel, diverse tidningsartiklar och insändare — men, såvitt recensenten har kunnat upptäcka, bara en bok — och det är närmast ett häfte, "Vivisektion", av den österrikiske professorn Johannes Ude, som kom ut på Hålsans Förlag 1957 (nu slutsåld).

Så Ingrid af Trolles "Djurförsök" (Larsons 1971) är välbehövlig.

Författarinnan är stiftare av Hundfrämjandet och vice ordförande där samt utgivare av tidskriften Hundjournalen. Hon anses vara en av försöksdjurens främsta "försvarsadvokater" i vårt land. Hennes bok är en god sammanställning av fakta (även vivisektionens anhängare får komma till tals); det ges flera exempel på att plågsamma djurexperiment tyvärr förekommer i vårt land (vilket vivisektörer oftast säger sig vara okunniga om).

Får då vetenskapsmän plåga djur under experiment? Ja, det får de — om de anser det nödvändigt. Det finns en lagparagraf som bl. a. säger att varmblodiga djur såvitt möjligt skall bedövas så att de inte känner smärtan. Men "om det är nödvändigt med hänsyn till ändamålet med ingreppet, må dock detta göras med ofullständig bedövning eller utan bedövning. I sådant fall skall, om det kan ske, smärtstillande eller lugnande medel användas för att begränsa djurets lidande." Vivisektörerna får alltså själva avgöra om det är "nödvändigt" att tillfoga djuren smärta.

Ett citat:

"Ingen fullvuxen babian användes dock utan forskarna är tvingade att använda

endast mycket unga babianer. Babianen är nämligen stark och kan också bli mycket ilsken. Djur som kan försvara sig är inte så populära hos forskarna."

Dessa ord belyser den karaktär av övergrepp som vivisektionen har. Det är fråga om den starkares självtagna rätt att utnyttja den svagare — djupast sett en uselhet och feghet. Det omdömet står fast, trots de vetenskapliga vinster som människan skördat genom försök på djur. Djuren anses inte ha något egenvärde. De är till för människans skull. Därför kan de berövas sitt naturliga och rörliga liv i frihet, stängas in i trånga burar på laboratorier, där de lider psykiskt, för att slutligen tjänstgöra som "preparat" åt högvärdade forskare i en vetenskaplig karriär — ibland under plågsamma långtidsexperiment.

Ingrid af Trolle riktar också vår uppmärksamhet på den omfattande handel som förekommer med stulna djur (hundar och katter), vilka säljs till försökslaboratorier. Eftersom detta drabbar människor (djurägare) torde det vara det som människo-myndigheterna har lättast att förstå av de förhållanden som antivivisektionsrörelsen strider mot.

Att vara motståndare till plågsamma djurförsök betyder inte att man bara vill förbjuda forskarna att utföra oetiska experiment, utan också — det visar Ingrid af Trolle — att man stöder de alternativ till vivisektion som finns, t. ex. forskning på cell-, vävnads- och organkulturer.

*

En nation som vill framstå som etiskt högtstående kan inte i längden undgå att erkänna djurförsöken som ett väsentligt kulturetiskt problem och styra forskningen på andra vägar.

*

Sidan 25 i "Djurförsök" har följande text:

"Respekt för liv i alla former

'Under de senaste femton åren har etnologerna blivit alltmer medvetna om att raskampen återspeglar ett annat problem, som det kanske är ännu viktigare att lösa — nämligen relationerna mellan mänskligheten och andra former av liv. Det går inte att komma till rätta med det ena fenomenet utan att samtidigt försöka bemastra det andra. Respekten för medmänniskan måste gå hand i hand med en allmän respekt för allt levande.

Genom att isolera människan från skapelsen i övrigt har den västerländska humanismen berövat oss en skyddande sköld. De senaste seklernas erfarenheter har klargjort att denna isolering lämnat oss försvarslösa mot angrepp inifrån, bakom våra egna murar.

Den västerländska kulturen har tillåtit

vissa grupper att förvägra andra folkgrupper människovärde. Man har glömt, att om människan är värd att respektera, skall respekten bygga på livsprincipen som sådan — inte på föreställningen att vi är herrar eller skapelsens krona. Mera av buddhistisk anda vore välkommen i vår värld.'

Ur Lévi-Strauss föredrag 'Ökad Rasin-tolerans i Världen' ingående i en föreläsningsserie arrangerad av UNESCO."

SM

SLUTA RÖKA

Dr Ture Arvidsson, chef för Stockholms rökavvänjningsklinik, har på Larsons förlag utgett en bok som framför allt är avsedd för dem som vill sluta med tobaksrökning. Den heter "Sista cigaretten", och vi kan gärna instämma i vad Tage Erlander säger i sin rekommendation på bokens baksida: Den bör läsas av alla som vill sluta röka.

Arvidsson ger fakta om rökningens skadlighet samt olika råd och knep åt dem som vill bli av med den farliga ovanan.

*

Det är varje människas skyldighet mot sig själv att sluta röka, eftersom bruket av tobak ger upphov till lungcancer, hjärtinfarkt, åderförkalkning, lufttrskattarr, dålig kondition m.m. När kroppen har blivit sjuk, är det alltför sent att ångra sitt lättsinne. Ture Arvidssons material visar att det för många är svårt att bryta vanan att röka, men om individen mobiliserar alla sina psykiska, moraliska och intellektuella resurser bör han klara det.

SM

OM SOLEN SKALL SLOCKNA

Att bläddra i en almanack framåt i tiden känns underligt

Det är som att smeka siden i och inte veta om det håller

Så lyder dikten "1970" i Gunhild Sigurdsons dikthäfte "När jag skulle dö började jag LEVA". Dikterna i den på eget förlag utgivna lilla samlingen är skrivna av en cancersjuk person. De vill visa att en människa inte slutar leva, när hon fått en svår, livshotande sjukdom. Tvärtom kan livet i dödens skugga få ett alldeles särskilt djup. (Gunhild Sigurdson, St. Tomeg. 22, 223 51 Lund.)

SM

SM:

JESUS

Är Jesus den enda och fullkomliga sanningen, förmer än Buddha, Krishna, Moses, Muhammed, Konfucius, Lao-tse och Sokrates, är han Gud själv eller gudomlig budbärare, är han vår domare och frälsare — Vägen, Sanningen och Livet?

Jag uppfattar saken på följande sätt:

Verklighetens Jesus från Nasaret är oss obekant. På historiens blad framträder hans bild så som lärjungarna och teologerna har föreställt sig honom. Jesu liv är inte dokumenterad verklighet utan tro, mytologi, som möjligen lånat drag från en levande människa. Historikern kan inte säga: vid den tiden levde Guds son, vår frälsare...

Men ändå finns det enligt min mening en sanning i Jesus Kristus. Idén om honom uttrycker nämligen djupa andliga, kosmiska realiteter.

Medvetandesubstansen — anden, atman-brahman — är en universell företeelse, som förekommer i olika utvecklingsgrader hos det levande. Hos medvetande på djurnivå finns inte Kristusidén, inte heller i de tidigare, lägre mänskliga stadierna. Men på en viss nivå i evolutionen har, bland människorna, idén om Kristus, den gudomlige, fullkomlige, uppstått. Jämsides härmed finns föreställningar om andra gudsmanifestationer som liknar Kristus.

I våra begrepp om den fullkomlige ger vi honom alla goda egenskaper, som vi kan tänka ut. Han blir därvid från historisk synpunkt osann men sann från en annan och måhända djupare aspekt, eftersom Kristusidén är uttryck för väsentliga egenskaper hos det universella medvetandets väsen,

som kan manifesteras sig på en högre utvecklingsnivå.

När den kristne hävdar att Kristus är Sanningen och Gud i människogestalt, är detta från hans sida inte så mycket ett historiskt övervägande, utan det är mer Kristusidén som projiceras i historien, insätts i ett historiskt sammanhang. "Kristus i oss" har inte mycket att göra med den historiske mannen från Nasaret, och han är heller inte identisk med bibelns Jesus. Men han är ett uttryck för något i vårt eget väsen och tillika den kosmiska medvetandesubstansens väsen. Kristus är som symbol sanningen om Anden skri-ven i form av en mytologisk människogestalt.

Ju mer invecklade livsformerna blir, desto högre står det mentala livet, som är knutet till formerna — och ju högre nivå det mentala når upp till, desto mera kärlek rymmer det. I senare faser av det universella medvetandets utveckling blir kärleksidén klarare fattad och mer accentuerad än i tidigare skeenden — och så småningom kommer andra symboler än Kristus.

Idén om Kristus som beskrivningen av Gud utformar vi människor på olika sätt. Den kan vara förenad med primitiva tankar om hämnd, straff och helvete och idéer om uppståndelse, frälsning, försoning, nåd och himmelrike, men dessa innehålls ej i själva kärleksidén, som är framsprungen ur medvetandets väsen, utan är människans sätt att skapa teologiska detaljer kring idén om livets gode konung.

Som uttryck för den kärlek som finns som en egenskap hos den universella anden är Kristus sanningen.

SÖKAREN

Nr 10 1971 Årgång 8

Adress: Box 3063, 103 61 Stockholm 3

Red o ansv utg: Sven Magnusson

Postgirokonto: 70 60 47-8

Tel: 08/69 60 27

Redaktionsråd:

Nils-Olof Jacobson, Bo R. Ståhl,

Agne Windmark

PRENUMERATIONSPRISER

Helår (10 nr) 29:00

Halvår 15:25

I Norge och Danmark kan prenumeration ske med svensk postgiroanvisning.

I Finland kan inbetalning göras till Akademiska Bokhandeln, Postfach 10128, Helsingfors 10, postgiro 53 33-2. Helår kostar då 24 mk, halvår 13 mk.

Annonsspriser (moms tillkommer):

Helsida 250:—, halvsida 150:—, småannonser 5:— per cm men minst 15:—.

Copyright resp. förf.

Tryckt hos

LJUSDALS TRYCK AB

Ljusdal 1971

INNEHÅLL:

Människan i kosmos 1

Nils-Olof Jacobson:

Den heliga svampen 3

En amerikansk kulturrevolution? 4

LSD och döden 6

Birger Qvarnström:

Inspiration via två konstnärstemperament 8

I marginalen: R. Adlerberth 10

Anna-Greta Ångström:

Det inre livet 12

Kritiken mot parapsykologin 14

Björn Högman:

Ett par märkliga UFO-fall 16